

Komparativna analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća u vinogradarskoj industriji

Kolar, Barbara

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:849134>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-15**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

Poslovna ekonomija, smjer Računovodstvo i revizija

**KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA ODABRANIH PODUZEĆA U
VINOGRADARSKOJ INDUSTRIJI**

Diplomski rad

Barbara Kolar

Zagreb, rujan, 2022.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

Poslovna ekonomija, smjer Računovodstvo i revizija

**KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA ODABRANIH PODUZEĆA U
VINOGRADARSKOJ INDUSTRIJI**

**COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL
STATEMENTS OF COMPANIES IN THE WINE MAKING
INDUSTRY**

Diplomski rad

Student: Barbara Kolar

JMBAG: 0067552520

Mentor: izv. prof. dr. sc. Sanja Sever Mališ

Zagreb, rujan, 2022.

Jedna od najvećih titula na svijetu je roditelj, a jedan od najvećih blagoslova na svijetu je imati roditelje da zovu mamu i tatu. – Jim DeMin

Mojoj djevojčici

Sažetak

Predmet ovog diplomskog rada je komparativna analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća vinogradarske industrije na području Republike Hrvatske za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Instrumenti i postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja poduzeća su horizontalna, vertikalna analiza i analiza pomoću financijskih pokazatelja.

Prvi dio rada polazi od teorijskog dijela dok u praktični dio rada su uključena tri poduzeća iz različitih vinogradarskih zona proizvodnje, a to su Iločki podrumi d.d. (zona C1), Agrolaguna d.d. (zona C2) i Vinoplod-vinarija d.d (zona C3). U trogodišnjem razdoblju prikazat će se usporedba u kvaliteti poslovanja odabranih poduzeća.

Ključne riječi: analiza, financijski izvještaji, vinogradarska industrija, usporedba

Abstract

The subject of this thesis is a comparative analysis of the financial statements of selected companies in the wine making industry in the Republic of Croatia for the period from 2018 to 2020. The instruments and procedures used in the analysis of the company's financial statements are horizontal, vertical analysis and analysis using financial indicators.

The first part of the thesis analysis starts from the theoretical part, while the practical part of the work includes three companies from different wine growing production zones, namely Iločki podrumi d.d. (zone C1), Agrolaguna d.d. (zone C2) and Vinoplod-vinarija d.d. (zone C3). In the three-year period, a comparison of the quality of operations of the selected companies will be presented.

Key words: analysis, financial statements, wine making industry, comparison

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada / prijave teme nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog izvora te da nijedan dio rada / prijave teme ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada / prijave teme nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

(vlastoručni potpis studenta)

(mjesto i datum)

STATEMENT ON THE ACADEMIC INTEGRITY

I hereby declare and confirm by my signature that the final thesis is the sole result of my own work based on my research and relies on the published literature, as shown in the listed notes and bibliography.

I declare that no part of the thesis has been written in an unauthorized manner, i.e., it is not transcribed from the non-cited work, and that no part of the thesis infringes any of the copyrights.

I also declare that no part of the thesis has been used for any other work in any other higher education, scientific or educational institution.

(personal signature of the student)

(place and date)

Sadržaj

1.	UVOD.....	1
1.1.	Predmet i cilj rada	1
1.2.	Izvori podataka i metode prikupljanja	1
1.3.	Sadržaj i struktura rada	1
2.	POJMOVNO ODREĐENJE I OBILJEŽJA VINOGRADARSKE INDUSTRIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ	3
2.1.	Razvoj vinogradarske industrije	3
2.2.	Pojam i struktura vinogradarske djelatnosti	4
2.3.	Specifičnosti vinogradarske industrije	5
3.	SPECIFIČNOSTI PROVEDBE ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	8
3.1.	Posebni aspekti financijskog izvještavanja poduzeća iz vinogradarske industrije	8
3.2.	Ciljevi i obilježja financijskog izvještavanja	9
3.3.	Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja	10
3.4.	Pokazatelji analize financijskih izvještaja	11
4.	ANALIZA POSLOVANJA ODABRANIH PODUZEĆA IZ VINOGRADARSKE INDUSTRIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ	14
4.1.	Specifičnosti poslovanja odabranih poduzeća vinogradarske industrije	14
4.2.	Strukturni i komparativni financijski izvještaji odabranih poduzeća	16
5.	KOMPARATIVNA ANALIZA KVALITETE POSLOVANJA ODABRANIH PODUZEĆA.....	55
5.1.	Ocjena sigurnosti poslovanja poduzeća pomoću financijskih pokazatelja	55

5.2. Ocjena uspješnosti poslovanja poduzeća pomoću financijskih pokazatelja	60
6. ZAKLJUČAK	66
POPIS GRAFIKONA	70
POPIS TABLICA	72
ŽIVOTOPIS.....	75

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog diplomskog rada je komparativna analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća koja djeluju u vinogradarskoj industriji u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2018. do 2020. godine. U analizu su uključena tri poduzeća značajnog tržišnog udjela u hrvatskom gospodarstvu iz različitih vinogradarskih zona proizvodnje, a to su Iločki podrumi d.d. (zona C1), Agrolaguna d.d. (zona C2) i Vinoplod-vinarija d.d. (zona C3).

Za početak se treba upoznati sa financijskim izvještajima svakog poduzeća te provesti horizontalnu i vertikalnu analizu dva osnovna izvještaja, bilance i računa dobiti i gubitka, kako bi dobili potrebne informacije za uvid u promjene koje su nastupile tijekom odabrane tri godine. Analiza poduzeća se provodi putem temeljnih instrumenata i postupaka kao i analizom pomoću financijskih pokazatelja likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti navedenih poduzeća.

Cilj rada je istražiti i prikazati koje poduzeće bolje i uspješnije posluje te ukazati na samu važnost usporedbe dobivenih rezultata s drugim poduzećima iste industrije.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Podaci potrebni za izradu rada prikupljeni su iz sekundarnih izvora podataka kojeg čine znanstvena i stručna literatura poput knjiga, fakultetskih udžbenika iz knjižnice, članaka i zakona te razne internetske stranice. Analiza odabranih poduzeća provedena je na temelju službenih financijskih izvještaja za razdoblje od 2018. do 2020. godine dostupnih na stranicama Financijske agencije.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Ovaj rad je podijeljen u šest glavnih dijelova. U uvodnom dijelu određen je sadržaj rada te su navedeni predmet, ciljevi, izvori i metodologija rada. U drugom poglavlju prikazana je industrija vina u Hrvatskoj, razvoj vinogradarske djelatnosti i značaj za gospodarstvo te

određene specifičnosti poljoprivredne proizvodnje. U trećem poglavlju teoretski potkrepljujemo financijsko izvještavanje odabranih poduzeća. Četvrto poglavlje odnosi se na analizu i ocjenu kvalitete poslovanja odabranih poduzeća gdje se horizontalno i vertikalno analiziraju temeljni financijski izvještaji. Peto poglavlje daje usporedbu financijskih pokazatelja i kvalitetu samog poslovanja poduzeća. Šesto poglavlje donosi zaključke o radu i provedenom istraživanju o poslovanju poduzeća.

2. POJMOVNO ODREĐENJE I OBILJEŽJA VINOGRADARSKE INDUSTRIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

2.1. Razvoj vinogradarske industrije

Od svih poznatih industrija, vinogradarstvo se spominje kao jedno od najstarijih djelatnosti svijeta. Kroz čitavu povijest čovječanstva nailazimo na brojne dokaze o uzgoju vinove loze i pravljenju vina kao finalnog proizvoda. Razni autori koji su imali prilike istraživati samu povijest vinogradarstva prikazali su taj razvoj i ono oko čega su se složili jest da se takva tradicija proizvodnje na našim prostorima prati još od antičkih vremena.

U Hrvatskoj o tome svjedoče brojni arheološki nalazi pronađeni ponajviše na jadranskoj obali i njenim otocima kao i diljem kontinentalne Hrvatske gdje su pronađeni razni fosilni ostaci stari i do nekoliko tisuća godina. Osim fosilnih ostataka koji govore o prisustvu preteča vinove loze na ovim prostorima, spomenimo da najstariji spomen o prastanovnicima ovih područja, točnije o indoeuropejcima koje Grci i Rimljani nazivaju Ilirima, seže u daleku prošlost. Po njima (i njihovim brojnim plemenima, Histrima, Liburnima, Delmatima...) krajevi Primorske Hrvatske i danas nose ta imena. Zanimljivo je istaći i tvrdnju eminentnih arheologa i povjesničara prema kojoj znanja o uzgoju vinove loze i proizvodnji vina te starosjedioce nisu naučili ni Grci, koji su kolonizirali obalne i otočne krajeve današnje Republike Hrvatske, kao ni kasnije pristigli Rimljani, već je to zacijelo bio dio njihove uljudbe. Na to ukazuje u svjetskim razmjerima najstariji pisani spomen o drvenoj bačvi, o čemu je podatke ostavio rimski pjesnik Marko Anej Lukan (I. st. poslije Krista) u nedovršenom epu *Pharsalia*, opisujući rat između Cezara i Pompeja i upućujući na vjerojatnu specijalnost vinarske prakse Ilira.¹

Za daljnje i jače širenje vinogradarstva zasluge uzima sve jače širenje kršćanstva i korištenje vina tijekom obreda. Činjenica jest da je kršćanstvo jednim dijelom zaslužno za očuvanje i širenje vinogradarstva i stvaranje kulta o njegovom značenju.²

¹ Sokolić, I. (2012). KRATKA PRIČA O HRVATSKOM VINOGRADARSTVU I VINARSTVU. *Acta turistica nova*, 6 (1), 21-26, preuzeto 21.08.2022. s <https://hrcak.srce.hr/10715>

² Zoričić, M. (1996.) *Podrumarstvo*. Zagreb: Nakladni zavod Globus

Nadalje, vino kao proizvod trgovinske razmjene je bilo sve traženije kroz povijesti te je postalo glavni predmet trgovine, a tako su nicali i nasadi vinove loze kako bi ponuda mogla pratiti rastuću potražnju.

2.2. Pojam i struktura vinogradarske djelatnosti

Pojam vinogradarstvo se može definirati kao poljoprivredna grana koja se bavi uzgojem vinove loze i proizvodnjom grožđa.

Putem zakona, pravilnika i uredbi Republika Hrvatska regulira i definira vinogradarstvo te proizvodnju grožđa i vina. Najznačajniji propis je Zakon o vinu. Ovim Zakonom uređuju se nadležna tijela za provedbu ovoga Zakona, uzgoj vinove loze, proizvodnja proizvoda iz sektora vina, fizikalno-kemijska i organoleptička svojstva vina, kategorije proizvoda iz sektora vina, vinogradarski registar, obvezne izjave te prateći dokumenti za proizvode iz sektora vina, podrumski ulazni i izlazni registri, stjecanje, zaštita i kontrola zaštićene oznake izvornosti i zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla te tradicionalni izrazi u sektoru vina, označavanje vina, regionalne organizacije vinogradara i vinara te promotivno i marketinško označavanje i prezentiranje vina, stavljanje na tržište i uvjeti prodaje proizvoda iz sektora vina, uvjeti i obvezni postupci u proizvodnji i stavljanju na tržište voćnih vina, postupci proizvodnje i kategorije, opisivanje, prezentiranje i označavanje te zaštićene oznake aromatiziranih proizvoda od vina, administrativna kontrola i kontrola na terenu, upravni i inspeksijski nadzor te prekršajne odredbe.³

Prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, vinogradarstvo se svrstava u skupinu A (Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo) pod odjeljkom 01.21 (Uzgoj grožđa) i skupinu C (Prerađivačka industrija) pod odjeljkom 11.02 (Proizvodnja vina od grožđa).⁴

³ Zakon o vinu (2019.), Narodne novine, dostupno na:

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_32_641.html [14.08.2022.]

⁴ Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (2007.), Narodne novine br. 58/07, 72/07,

dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_58_1870.html

[14.08.2022.]

2.3. Specifičnosti vinogradarske industrije

Vinogradarstvo i vinarstvo u Republici Hrvatskoj imaju dugu i bogatu tradiciju, štoviše u nekim područjima Hrvatske predstavljaju jedinu moguću granu poljoprivrede, koja je u prošlosti na ovim područjima značila život. Proizvodnju vina u Republici Hrvatskoj danas možemo okarakterizirati kao proizvodnju koja ima tendenciju razvoja kvalitete, a u prilog tome ide i činjenica da se u Hrvatskoj proizvodi oko 60% kvalitetnih vina.⁵

Smatra se kako se u Hrvatskoj skoro svaki deseti stanovnik zemlje bavi proizvodnjom vina te da se ova proizvodnja smatra jednom od najperspektivnijih poljoprivrednih proizvodnji u zemlji.

Vinogradarsko područje Hrvatske razvrstano je u slijedeće zone proizvodnje:

1. Zona B obuhvaća ove podregije: Moslavina, Prigorje-Bilogora, Plešivica, Pokuplje i Zagorje-Međimurje.
2. Zona C1 obuhvaća ove podregije: Podunavlje, Slavonija.
3. Zona C2 obuhvaća ove podregije: Istra, Hrvatsko Primorje i Dalmatinska Zagora.
4. Zona C3 obuhvaća ove podregije: Sjeverna, Srednja i Južna Dalmacija.⁶

Prema Državnom zavodu za statistiku, proizvodnja vina u tisućama litara za Kontinentalnu Hrvatsku iznosi 534 tisuće litara za 2018. godinu, dok na Jadranu je 418 tisuća litara. Nadalje, 2019. godine Kontinentalna Hrvatska proizvodi 395 tisuća litara, a Jadranska Hrvatska 309 tisuća litara vina. U 2020. godini Jadranska Hrvatska proizvodi 273 tisuće litara, dok Kontinentalna Hrvatska proizvodi 527 tisuće litara.

Za navedenu proizvodnju vina Kontinentalna Hrvatska je 2018. godine koristila 11.119 hektara, a Jadranska Hrvatska 9.393 hektara. 2019. godine Kontinentalna Hrvatska koristi 10.344 hektara, a Jadranska Hrvatska 9.480 hektara. 2020. godine Kontinentalna Hrvatska posjeduje površinu od 11.206 hektara pod vinogradima, a Jadranska Hrvatska 10.248

⁵ Ministarstvo poljoprivrede; Vinogradarstvo i vinarstvo. Dostupno na:
<https://poljoprivreda.gov.hr/vinogradarstvo-i-vinarstvo/193> [13.08.2022.]

⁶ Pravilnik o vinu. Dostupno na:
https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_07_81_1184.html [11.08.2021.]

hektara. Iz svega navedenog jasno je da veći stupanj proizvodnje posjeduje kontinentalni dio Republike Hrvatske.

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, najzastupljenije sorte su Graševina (23 % površina), Malvazija istarska (8,3 % površina) i Plavac mali crni (8,1 % površina).

Zaključujemo kako proizvodnja vina, a samim time i površine pod nasadima vinograda u Hrvatskoj doživljavaju pad 2018./2019., međutim 2020. godine vraća se na stare iznose iz 2017. godine.

Tablica 1 daje uvid u bilancu vina Republike Hrvatske u razdoblju od 2017. do 2020. godine. U promatranim godinama ukupan uvoz vina daleko premašuje izvoz hrvatskih vina i to čak trostruko, što predstavlja jednu vrstu paradoksa hrvatskog gospodarstva odnosno proizvodnje jer je već opće poznato da imamo nagrađivana vrhunska vina, ali isto tako imamo i nedostatak promocije tih istih vina i ona ostaju po strani. Izvoz vina najviše se obavlja u Bosnu i Hercegovinu, zatim u zemlje EU poput Njemačke i Austrije.

Prema bilanci 2018./2019. postiže se najveći udio samodostatnosti proizvodnje vina od 89,70%. Po glavi stanovnika prosječna potrošnja vina u Hrvatskoj je 21,73 litara vina.

Također, ulaskom u EU, Republici Hrvatskoj su na raspolaganju sredstva iz tzv. „vinske omotnice“, čije je korištenje omogućeno Nacionalnim programom pomoći sektoru vina 2014. - 2018., kojim su detaljno razrađene mjere pomoći za jačanje konkurentnosti sektora vina tijekom petogodišnjeg razdoblja koje će se financirati sredstvima Europskog poljoprivrednog garancijskog fonda (EAGF) i sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske. Unutar Nacionalnog programa predložene mjere su:

1. Promidžba na tržištima trećih zemalja
2. Restrukturiranje i konverzija vinograda
3. Investicije u vinarije i marketing vina⁷

⁷ Ministarstvo poljoprivrede; Vinogradarstvo i vinarstvo.

<https://poljoprivreda.gov.hr/vinogradarstvo-i-vinarstvo/193> [03.08.2022.]

Tablica 1 Bilanca vina Republike Hrvatske od 2017. do 2020. godine, u tisućama hektolitara

	2017./2018.	2018./2019.	2019./2020.
	Vino - ukupno	Vino - ukupno	Vino - ukupno
1. Ukupno = Potrošnja (1.1. + 1.2. + 1.3.)	1.671,63	1.846,25	1.677,88
1.1. Proizvodnja	726,00	952,00	704,00
1.2. Ukupan uvoz	232,86	256,87	242,54
1.2.1. od čega uvoz iz država izvan EU-a	171,23	180,52	171,17
1.2.2. od čega uvoz flaširanih vina	87,94	132,51	134,55
1.3. Početne zalihe	712,77	637,38	731,34
2. Potrošnja = Ukupno (2.1. + 2.2. + 2.3.)	1.671,63	1.846,25	1.677,88
2.1. Ukupan izvoz	49,52	53,60	43,85
2.1.1. od čega izvoz u države izvan EU-a	21,16	24,73	24,13
2.1.2. od čega izvoz flaširanih vina	20,23	41,61	36,47
2.2. Ukupna domaća potrošnja	984,73	1.061,31	829,02
2.2.1. Potrošnja za ljudsku prehranu	904,14	984,75	756,90
2.2.2. Industrijska potrošnja	70,74	65,95	63,83
2.2.3. Gubici	9,85	10,61	8,29
2.3. Konačne zalihe	637,38	731,34	805,01
3. Stupanj samodostatnosti (%)	73,73	89,70	84,92
4. Potrošnja za ljudsku prehranu po glavi stanovnika (l)	22,21	24,25	18,74

Izvor: Državni zavod za statistiku. Preuzeto 20.08.2022. s

https://web.dzs.hr/PXWeb/Menu.aspx?px_tableid=BP6.px&px_path=Poljoprivreda%2c+lov%2c+%u0161umarstvo+i+ribarstvo__Biljna+proizvodnja&px_language=hr&px_db=Poljoprivreda%2c+lov%2c+%u0161umarstvo+i+ribarstvo&rxid=fc56bcc4-cced-4b8d-950c-83e0f14a9aec

3. SPECIFIČNOSTI PROVEDBE ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Ovaj dio diplomskog rada predstavlja teorijske aspekte financijskog izvještavanja i postupke u analizi financijskih izvještaja.

3.1. Posebni aspekti financijskog izvještavanja poduzeća iz vinogradarske industrije

Zakon o računovodstvu je regulatorski okvir kojeg se trebaju pridržavati sva poduzeća pa tako i ona poduzeća iz vinogradarske industrije u Hrvatskoj. Ovim Zakonom uređuje se računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.⁸

Zakonu definira podjelu poduzeća i to na: mikro, male, srednje i velike poduzetnike. Dije se ovisno o kriterijima prema kojima se razvrstavaju, a kriteriji su iznos ukupne aktive, iznos prihoda i prosječni broj radnika tijekom poslovne godine. U trogodišnjem periodu poduzeće Iločki podrumi d.d. spada u srednje veliko poduzeće, dok ostala dva poduzeća spadaju u male poduzetnike.

Temeljni postupci analize financijskih izvještaja jesu:

- komparativni financijski izvještaji;
- strukturni financijski izvještaji;
- analiza s pomoću pokazatelja;
- specijalizirane analize.⁹

⁸ Zakon o računovodstvu, Narodne novine, dostupno na:

https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html [20.08.2022.]

⁹ Žager, K. et al. (2008) Analiza financijskih izvještaja. 2. prošireno izd. Zagreb: Masmedia, str. 32.

3.2. Ciljevi i obilježja financijskog izvještavanja

Financijsko izvještavanje pruža značajne informacije za interne i eksterne korisnike i tu se javlja menadžment koji je najvažniji korisnik tih informacija zbog toga što je zadužen za ostvarivanje postavljenih ciljeva poduzeća i mora osiguravati dugoročnost poslovanja samog poduzeća.

Cilj financijskih izvještaja je upravo informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja poduzeća.¹⁰

Postoje tri temeljna cilja financijskog izvještavanja:

1. Financijsko izvještavanje mora osigurati upotrebljive informacije sadašnjim i potencijalnim kreditorima i investitorima te ostalim korisnicima za donošenje racionalnih odluka o investiranju, kreditiranju i slično. Informacija mora biti razumljiva svim korisnicima.

2. Financijsko izvještavanje mora osigurati informacije koje će pomoći sadašnjim i potencijalnim investitorima i kreditorima i ostalim korisnicima u procjenjivanju iznosa, vremena i neizvjesnosti budućih primitaka od dividendi, kamata, prodaje i sl. Dakle, moraju se osigurati informacije o novčanim tokovima.

3. Financijsko izvještavanje mora osigurati informacije o ekonomskim resursima poduzeća, funkciji tih resursa i način upotrebe, efektima transakcija i promjeni resursa, o potrebama za dodatnim resursima, i sl.¹¹

Horizontalna i vertikalna analiza te financijski pokazatelji predstavljaju najčešća analitička sredstva koja se koriste u svrhu analiziranja poduzeća odnosno poslovanja poduzeća.

U poslovanju poduzeća bitno je zadovoljiti dva kriterija, sigurnost i uspješnost.¹²

¹⁰ Žager, K., et. al. (2016) Računovodstvo I- Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 34

¹¹ Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012.), Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 322.

¹² Šlibar, D.: Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja. Računovodstvo i porezi br. 5/2010. Zagreb: Centar za računovodstvo i financije, 2010., str. 2.

3.3. Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja

Financijski izvještaji su nositelji računovodstvenih informacija, koje su konačni output računovodstvenog procesiranja podataka.¹³

Temeljni instrumenti i postupci koji se koriste pri provedbi analize financijskih izvještaja jesu:

1. Horizontalna analiza koja se temelji na komparativnim financijskim izvještajima
2. Vertikalna analiza koja se temelji na strukturnim financijskim izvještajima
3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja koja uključuje pojedinačne pokazatelje, skupine pokazatelja, sustave pokazatelja, zbrojne ili sintetičke pokazatelje
4. Specijalne analize kao što su predviđanje toka gotovine, analiza promjena u financijskom položaju, izvještaj o promjenama bruto profita, analiza točke pokrića.¹⁴

Prema Zakonu o računovodstvu, u temeljne godišnje financijske izvještaje spadaju izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke uz financijske izvještaje.

Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje stanje na točno određeni dan te služi kao podloga za analizu financijskog položaja poduzeća, za utvrđivanje slabosti i nedostataka u poslovanju te za predviđanje budućeg poslovanja.¹⁵

Račun dobiti i gubitka ili skraćeno RDG dinamički je financijski izvještaj koji ukazuje na uspješnost poslovanja, daje nam uvid u prihode i rashode poslovanja poduzeća kao i u konačni rezultat poslovanja poduzeća za određeno obračunsko razdoblje.

¹³ Žager, K., Tušek, B., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Žager, L. (2016) Računovodstvo I- Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 26.

¹⁴ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2020.), Analiza financijskih izvještaja : načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str.37

¹⁵ Žager, K., et. al. (2017) Analiza financijskih izvještaja: načela-postupci-slučajevi. Treće, izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 94

Izveštaj o novčanim tokovima temelji se na novcu i novčanim ekvivalentima te informira korisnike o novčanim primicima i izdacima iz poslovnih aktivnosti, investicijskih aktivnosti, financijskih aktivnosti, o neto povećanju ili smanjenju novca, o novcu početkom razdoblja i o novcu na kraju razdoblja.

Izveštaj o promjenama kapitala ukazuje na promjene glavnice odnosno promjene na svim pozicijama kapitala između dva razdoblja bilance, odnosno između tekuće i prethodne poslovne godine.

Uz financijske izvještaje za bolje razumijevanje i razradu pozicija iz izvještaja postoje bilješke koje sadrže dopunska objašnjenja o učinjenim promjenama.

Prema Zakonu o računovodstvu, u Hrvatskoj u financijskom računovodstvu i za potrebe izrade financijskih izvještaja obveznici primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI) te su Zakonom o računovodstvu propisani i Hrvatski standardi financijskog izvještavanja za poduzeća koja se klasificiraju kao mikro, mala i srednja poduzeća.

Analiza financijskih izvještaja može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje.¹⁶

3.4. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Pokazatelji analize financijskih izvještaja računaju se kako bi stvoriti informacijsku podlogu za donošenje poslovnih odluka. Postoji nekoliko skupina financijskih pokazatelja:

1. pokazatelji likvidnosti
2. pokazatelji zaduženosti

¹⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2020.), Analiza financijskih izvještaja : načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 37

3. pokazatelji aktivnosti
4. pokazatelji ekonomičnosti
5. pokazatelji profitabilnosti
6. pokazatelji investiranja¹⁷

Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti smatraju se pokazateljima sigurnosti u poslovanju, pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja su pokazatelji uspješnosti, a pokazatelji aktivnosti mogu se smatrati i pokazateljima uspješnosti i pokazateljima sigurnosti poduzeća.

Pokazatelj likvidnost mjeri sposobnost poduzeća za podmirenje dospjelih kratkoročnih obveze. U skupini pokazatelja likvidnosti najznačajniji su sljedeći pokazatelji: koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti.¹⁸

Pokazatelji zaduženosti ukazuju na omjere izvora financiranja imovine poduzeća te pokazuje na odnose unutar pasive. U skupini pokazatelja zaduženosti najznačajniji su: koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, koeficijent financiranja, pokriće troškova kamata, faktor zaduženosti, stupanj pokrića I i stupanj pokrića II.¹⁹

Pokazatelji aktivnosti pokazuju koliko brzo imovina cirkulira u poslovnom procesu u promatranom razdoblju te ih čine koeficijent obrtaja ukupne imovine, koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine, koeficijent obrtaja potraživanja, koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca i trajanje naplate potraživanja.

¹⁷ Žager, K. et al. (2008) Analiza financijskih izvještaja. 2. prošireno izd. Zagreb: Masmedia, str.243

¹⁸ Gulin, D.; et. al. (2003) Računovodstvo. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 475

¹⁹ Žager, K., et. al. (2017) Analiza financijskih izvještaja: načela-postupci-slučajevi. Treće, izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 49

Pokazatelji ekonomičnosti su zapravo omjeri prihoda i rashoda poduzeća. U pokazatelje ekonomičnosti spadaju ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost prodaje, ekonomičnost poslovanja i ekonomičnost financiranja.

Pokazateljima profitabilnosti se ocjenjuje sposobnost poduzeća da zarađuje i ostvaruje povrate na uložena sredstva.²⁰ Pokazatelje čine bruto marža profita, neto marža profita, bruto rentabilnost imovine, neto rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitog kapitala. Razlika između neto i bruto jest u plaćanju poreza na dobit.

Porez na dobit plaća se na utvrđenu poreznu osnovicu po stopi od 10% ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi do 7.500.000,00 kuna ili 18% ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi jednaki ili veći od 7.500.000,01 kuna.²¹

Financijski pokazatelji najznačajniji su instrumentarij cjelokupne analize financijskih izvještaja.²²

²⁰ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2020.), Analiza financijskih izvještaja : načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 52

²¹ Zakon o porezu na dobit, Narodne novine, br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, (2020.), <https://www.zakon.hr/z/99/Zakon-o-porezu-na-dobit> [11.08.2022.]

²² Žager, L. i Sever, S. (2009) Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja. Računovodstvo i financije br. 3, Zagreb str. 44.

4. ANALIZA POSLOVANJA ODABRANIH PODUZEĆA IZ VINOGRADARSKE INDUSTRIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

U nastavku poglavlja ćemo upoznati poslovanje poduzeća i to redom Iločke podrume d.d., Vinoplod-vinariju d.d. i Agrolagunu d.d..

4.1. Specifičnosti poslovanja odabranih poduzeća vinogradarske industrije

Iločki podrumi d.d. smjestili su se na samom istoku Republike Hrvatske, u Slavoniji uz rijeku Dunav, u gradu Iloku. Povijest toga kraja i tradicijski uzgoj poljoprivrednih grana kao što su uzgoj vinove loze i vrhunskog vina datira još iz petnaestog stoljeća kada je prepoznata pogodnost bogatog tla i umjerene klime za nasade vinograda. Kroz čitavu povijest uspješno se branila tradicija vinarstva na ovim područjima, a to je posebno vidljivo i kod Domovinskog rata 1991. godine kada je uspješno sačuvano arhivsko vino.

Procjenjuje se da poduzeće na površini od oko tisuću hektara, proizvede i preradi gotovo četiri milijuna litara vina od kojih je sorta traminac najprepoznatija.

Uz ovu glavnu djelatnost vinarstva, odlikuju se i razvitkom turizma na području istočne Slavonije baveći se usavršavanjem ugostiteljstva i pružanjem smještaja. Poduzeće stječe samostalnost 1999. godine, a od 2003. godine do danas je u većinskom vlasništvu.

Po svojoj strukturi, Iločki podrumi su dioničko društvo, čiji je većinski vlasnik g. Juraj Mihaljević, a po broju zaposlenih (250) spadaju u srednje velika poduzeća. Temeljni kapital je 92,625 milijuna kuna uplaćen u cijelosti, a vrijednost imovine procjenjuje se na 200 milijuna kuna.²³

Uz nagrade na svim prestižnim svjetskim natjecanjima – Londonu, Parizu, Madridu, Bruxellesu, Düsseldorfu, Izraelu, Veroni, San Franciscu i Kanadi, vinski su stručnjaci Iločke podrume, kao jedini hrvatski vinski podrum, upisali na vinsku kartu Europe.²⁴

²³Iločki podrumi d.d. Dostupno na:<https://www.ilocki-podrumi.hr/> [15.07.2022.]

²⁴Hrvatska gospodarska komora. Dostupno na:
<https://znakovi.hgk.hr/tvrtka/ilocki-podrumi-d-d/>[20.07.2022.]

Kompanija pod nazivom Agrolaguna d.d. osnovana je 1963. godine u Poreču kao istinsko istarsko poduzeće s preko 1200 hektara obradive površine koje se nameće kao lider prehrambene industrije u maslinarstvu, vinarstvu i sirarstvu te regije.

Krajnji cilj kojemu teže jest biti glavno hrvatsko poljoprivredno poduzeće, a na tom putu se trude poštivati kako i zakonsku regulativu tako i sve najviše propisane standarde poslovanja i voditi brigu o zaposlenicima koji su i ključ uspjeha jer ih je svake godine sve teže pronaći za sezonski rad tako da sva veća ulaganja idu u modernu mehanizaciju.

Maslinovo ulje, vino i sirevi predstavljaju autohtone istarske proizvode, a prodaju se pod brendovima “Ol Istria”, “Vina Laguna” i “Špin”. Do sredine 2013. kontinuirano ulažu, najviše u nove vinograde i maslinike te u najsuvremeniju opremu kao preduvjete za proizvodnju vrhunskih proizvoda.²⁵

Agrolaguna je u bivšoj Jugoslaviji bila jedna od najvećih vinarija sa 400 do 500 hektara vinograda, a velike količine grožđa nabavljale su se iz otkupa. Uvijek je osnovica proizvodnje bila porečka malvazija. Agrokor preuzima Lagunu 2004. godine i tadašnjih oko 300 hektara vinograda. Do 2012. posađeno je 450 hektara novih vinograda. Do danas se mnogo uložilo (više od 30 milijuna eura) u modernizaciju podruma (izgrađena 1979/80), koji je u vrijeme gradnje bio jedan od najmodernijih u Europi. Sada Agrolaguna ima više od 600 hektara vinograda. Još se radi konverzija starih u mlade vinograde.²⁶

Vinoplod-vinarija d.d.. osnovana je kao “Vinoplod” poljoprivredno poduzeće 28. 10. 1959. godine u Dalmaciji, sa sjedištem u gradu Šibeniku, a naziv u današnji mijenja 1993. godine.

Škrta zemlja i težak kršoviti krajolik, prisilili su težake da se bave proizvodnjom grožđa i vina, pri čemu su se oni pokazali kao izvrsni vinogradari i vinari. Prvi spomen o

²⁵ Agrolaguna d.d. Dostupno na: <https://agrolaguna.hr/> [25.07.2022.]

²⁶ Iće&piće. Dostupno na: <https://www.iceipice.hr> [01.08.2022.]

vinogradarstvu u šibenskom okružju potječe iz XI. st. To je arheološki nalaz kamenog ulomka s troprutnim pletrom i vinovom lozom.²⁷

Poduzeće je danas po strukturi dioničko društvo, s većinskim vlasnikom Badelom 1862., koje se bavi proizvodnjom vina od isključivo autohtonih hrvatskih bijelih i crnih sorti grožđa i jakih alkoholnih pića poput likera i rakija. Ono po čemu je poduzeće prepoznato ne samo u Dalmaciji nego i šire jest da njeguju svoju bogatu tradiciju i uz to odrađuju modernizaciju proizvodnje nabavljajući suvremenu tehnologiju kako bi mogli zadržati određeni standard kvalitete.

Za svoje proizvode dobivaju brojne nagrade, a više puta dobili su i zlatne medalje. Na Sabatini 2019. godine su osvojili zlato za liker od aronije, travaricu i desertno vino te srebro za pelinkovac i liker od višnje. GAST 2019. godine okitio je zlatom desertno vino, travaricu, pelinkovac i liker od višnje.

4.2. Strukturni i komparativni financijski izvještaji odabranih poduzeća

Prikazati će se horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka promatranih poduzeća uzastopno tijekom više godina. Radi urednosti i preglednosti bilance, odvojeno su prikazane stavke aktive i pasive bilance koje slijede u nastavku poglavlja. Horizontalnom analizom usporedit ćemo promjene kako slijede u vrijednostima bilančnih pozicija i pozicija računa dobiti i gubitka za promatrane godine.

U nastavku prikazat će se horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća Iločki podrumi za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

²⁷ Vinoplod-vinarija d.d. Dostupno na: <https://www.vinoplod-vinarija.hr/> [20.07.2022.]

Tablica 2 Horizontalna analiza aktive poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POZICIJA	2018.	2019.	Apsolutna promjena	Relativna promjena	2020.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
AKTIVA							
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	178.053.963	176.086.405	-1.967.558	-1,11%	176.068.849	-17.556	-0,01%
I. Nematerijalna imovina	38.703.630	39.013.956	310.326	0,80%	38.678.011	-335.945	-0,86%
II. Materijalna imovina	139.321.508	134.070.100	-5.251.408	-3,77%	131.758.186	-2.311.914	-1,72%
III. Financijska imovina	28.825	3.002.349	2.973.524	103,16%	3.001.098	-1.251	-0,04%
IV. Potraživanja	0	0	0	0,00%	2.631.554	2.631.554	0,00%
V. Odgođena porezna imovina	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA	67.656.292	70.223.788	2.567.496	3,79%	63.602.838	-6.620.950	-9,43%
I. Zalihe	46.802.099	48.704.849	1.902.750	4,07%	47.184.576	-1.520.273	-3,12%
1. Sirovine i materijali	2.807.739	3.232.406	424.667	15,12%	3.276.075	43.669	1,35%
2. Gotovi proizvodi	43.586.729	45.141.602	1.554.873	3,57%	43.508.342	-1.633.260	-3,62%
3. Trgovačka roba	214.032	215.277	1.245	0,8%	206.627	-8.650	-4,02%
4. Dani predujmovi	193.599	115.564	-78.035	-40,31%	193.532	77.968	67,47%
II. Potraživanja	13.145.390	15.922.631	2.777.241	21,13%	10.855.080	-5.067.551	-31,83%
1. Potraživanja od kupaca	12.224.278	14.928.985	2.704.707	22,13%	10.261.068	-4.667.917	-31,27%
2. Ostala potraživanja	921.112	993.646	72.534	7,87%	594.012	-399.634	-40,22%
III. Kratkotrajna financijska imovina	5.731.889	4.915.036	-816.853	-14,25%	4.917.063	2.027	0,04%
IV. Novac u banci i blagajni	1.976.914	681.262	-1.295.652	-65,54%	646.119	-35.143	-5,16%
D. UKUPNA AKTIVA	245.710.255	246.310.183	599.928	0,24%	239.671.687	-6.638.496	-2,70%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 21.07.2022.]

Vrijednost ukupne imovine bilježi tek blagi porast od svega 0,24% u 2019. godini kada iznosi 246 milijuna kuna u odnosu na godinu prije kada je iznosila 245 milijuna kuna, a u 2020. godini bilježi se pad ukupne imovine od 2,70%. Dugotrajna imovina poduzeća također bilježi ukupno smanjenje u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu od 1,11% te neznatno smanjenje od 0,01% u 2020. godini. Dugotrajna imovina sastoji se od nematerijalne imovine, dugotrajne materijalne imovine, dugotrajne financijske imovine, dugoročnih potraživanja i odgođene porezne imovine.

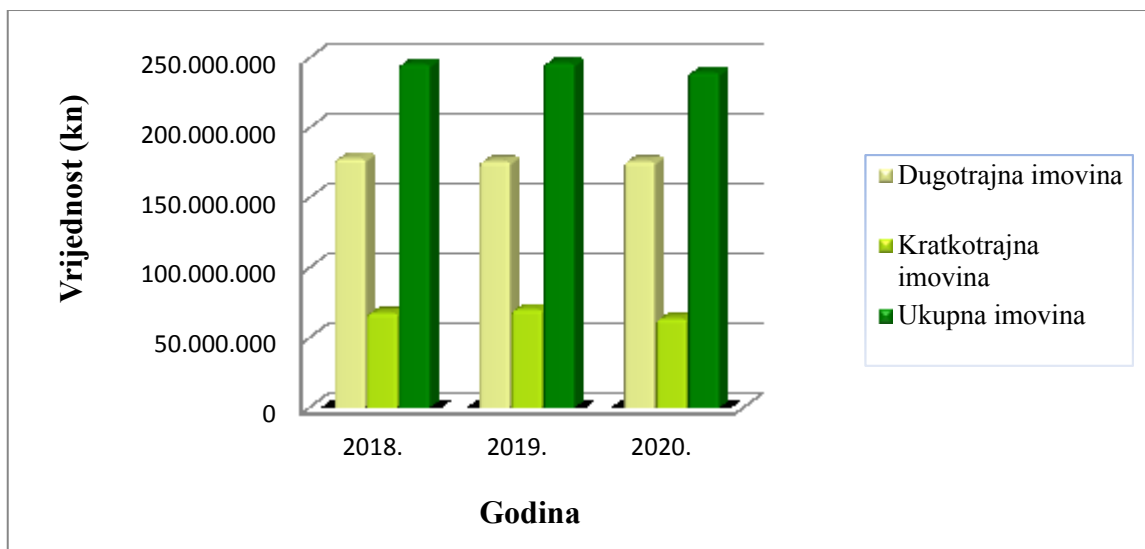
Kod nematerijalne imovine koju čine ulaganja na tuđim sredstvima i ulaganja u računalne programe nema većih oscilacija te ona u 2020. godini iznosi nešto više od 38 milijuna kuna dok materijalna imovina bilježi pad kroz sve promatrane godine i u 2020. godini iznosi 131 milijun kuna i tu najveći pad ima stavka postrojenja i opreme zbog prodaje i otpisa. Dugotrajna materijalna imovina obuhvaća sredstva koja poduzeće koristi pri isporuci roba i usluga te u administrativne svrhe i čiji je procijenjeni vijek upotrebe dulji od godine dana.

Najveći porast od 103,16% u 2019. godini ima financijska imovina kada poduzeće ulaže u vrijednosne papire (obveznice, blagajničke zapise, certifikate, opcije, zadužnice, mjenice i ostale) i ostalu dugotrajnu financijsku imovinu (ulaganja u udjele društava s udjelom vlasništva manjim od 20%, ulaganja u investicijske fondove i slično) koju prije nisu imali iskazanu i ona iznosi oko 3 milijuna kuna i taj iznos se zadržao i u 2020. godini dok je u 2018. godini poduzeće samo ulagalo u dionice poduzetnika unutar grupe i povezanih društava s 28.825 kuna. Dugotrajna financijska imovina sastoji se od dugoročnih ulaganja u udjele (dionice), ulaganja u vrijednosne papire, danih dugoročnih zajmova, depozita i sličnog.

Nasuprot toga, kratkotrajna imovina kao i sve njene stavke padaju 2018., rastu za 3,79% u 2019. kada porastu i potraživanja naročito potraživanja od kupaca, potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika i potraživanja od države. U 2020. ukupna kratkotrajna imovina opet doživljava pad od 9,43% jer dolazi do pada zaliha i potraživanja. Kratkotrajna imovina društva sastoji se od imovine koja je naplativa unutar godine dana, a sastoji se od zaliha, potraživanja, kratkotrajne financijske imovine i novca u banci i blagajni. Novac u banci i blagajni 2019. godine drastično pada za 65,54% radi već navedenih ulaganja te podmirenja tekućih obveza i taj trend se nastavio 2020. godine kad stavka novac u banci i blagajni iznosi 646 tisuće kuna.

Na grafikonu 1 prikazano je kretanje aktive odnosno cjelokupne imovine promatranog poduzeća Iločkih podruma d.d. za analizirano razdoblje.

Grafikon 1 Prikaz kretanja aktive za razdoblje od 2018. do 2020. godine poduzeća Iločki podrumi d.d.

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 21.07.2022.]

Promatranjem pasive bilance, u tablici 2, primjećuje se kako kapital ima tendenciju blagog, ali sigurnog rasta od 1,22% u 2019. godini i 1,84% u 2020. godini. Kod kapitala i rezervi stavka zadržana dobit kao rezultat prijašnjeg poslovanja poduzeća također ima porast od 9% u 2019. godini i 6,24% u 2020. godini jer je u tom razdoblju poduzeće poslovalo s dobiti.

Uz zadržanu dobit, 2019. godine dobit poduzeća se smanjuje za 24,38% uslijed pada ukupnih prihoda u odnosu na prethodnu godinu, a 2020. dobit raste i iznosi 2,9 milijuna kuna. Dugoročne obveze poduzeća rastu za 6,95% u 2019. godini, međutim doživjele su značajan pad zbog otplate kredita banke i lizinga od 51,79% u 2020. godini i iznose 25.484.290 kuna.

Kratkoročne obveze prvo bilježe pad od 20,24% u 2019. godini, a zatim porast za 42,56% u 2020. godini gdje su najviše porasle obveze prema bankama radi uzimanja novih kredita za 68,36%. Ukupna pasiva 2018. i 2019. ima minimalan porast međutim u 2020. godini bilježi pad od 2,70%

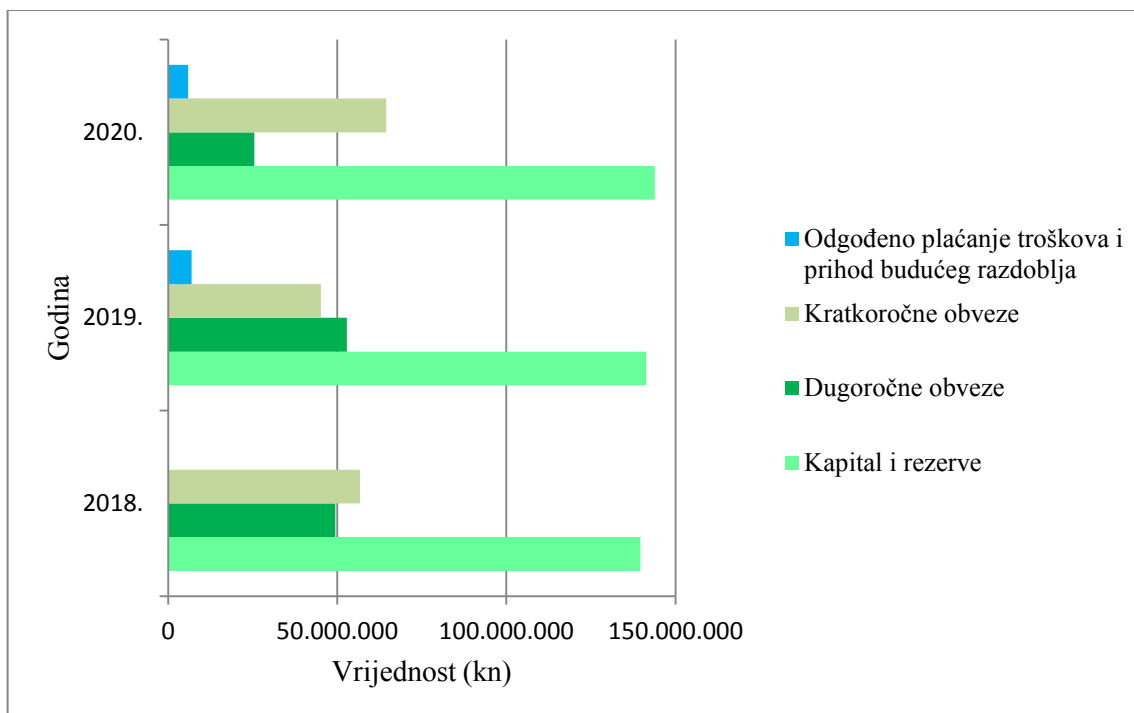
Tablica 3 Horizontalna analiza pasive poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POZICIJA	2018.	2019.	Apsolutna promjena	Relativna promjena	2020.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
PASIVA							
A.KAPITAL I REZERVE	139.613.456	141.310.379	1.696.923	1,22%	143.908.611	2.598.232	1,84%
I. Temeljni kapital	93.645.240	93.645.240	0	0,00%	93.645.240	0	0,00%
II. Kapitalne rezerve	15.338.026	15.387.022	48.996	0,32%	15.069.075	-317.947	-2,07%
III. Rezerve iz dobiti, revalorizacijske rezerve, rezerve fer vrijednosti	5.437.465	5.546.423	108.958	2,00%	5.628.819	82.396	1,49%
IV. Zadržana dobit/preneseni gubitak	23.013.558	25.083.766	2.070.208	9,00%	26.649.298	1.565.532	6,24%
V. Dobit/gubitak poslovne godine	2.179.167	1.647.928	-531.239	-24,38%	2.916.179	1.268.251	76,96%
VI. Manjinski (nekontrolirajući) interes	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
B. REZERVIRANJA	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
C. DUGOROČNE OBVEZE	49.421.129	52.858.323	3.437.194	6,95%	25.484.290	-27.374.033	-51,79%
1. Dugoročni krediti i najmovi	49.421.129	52.858.323	3.437.194	6,95%	25.484.290	-27.374.033	-51,79%
D. KRATKOROČNE OBVEZE	56.675.670	45.202.394	-11.473.276	-20,24%	64.441.205	19.238.811	42,56%
1. Obveze prema financijskim institucijama	22.099.755	25.529.817	3.430.062	15,52%	42.981.542	17.451.725	68,36%
2. Obveze prema dobavljačima	18.810.594	12.643.446	-6.167.148	-32,79%	15.715.630	3.072.184	24,30%
3. Ostale kratkoročne obveze	15.765.321	7.029.131	-8.736.190	-55,41%	5.744.033	-1.285.98	-18,28%
E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	0	6.939.087	6.939.087	0,00%	5.837.581	-1.101.506	-15,87%
F. UKUPNA PASIVA	245.710.255	246.310.183	599.928	0,24%	239.671.687	-6.638.496	-2,70%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 21.07.2022.]

Na grafikonu 2 prikazano je kretanje pasive poduzeća Iločkih podruma d.d. kroz analizirano razdoblje.

Grafikon 2 Prikaz kretanja pasive poduzeća Iločki podrumi d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 22.07.2022.]

Nadalje, u tablici 4 prikazat će se horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Iločki podrumi za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Horizontalnom analizom računa dobiti i gubitka poduzeća vidljivo je kako poslovni prihodi kroz promatrano razdoblje bilježe kontinuirano smanjenje od 1,69% u 2019. godini i smanjenje od 7,24% u 2020. iz razloga pada prihoda od prodaje od 3,23% u 2019. godini odnosno 15,65% 2020. godine kada iznose 52 milijuna kuna.

Stavka ostali poslovni prihodi ima porast od 105,42% radi dobivenih državnih potpora u iznosu od 4.151.461 kn vezanih za prevladavanje poteškoća u poslovanju izazvanog pojavom pandemije.

Tablica 4 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

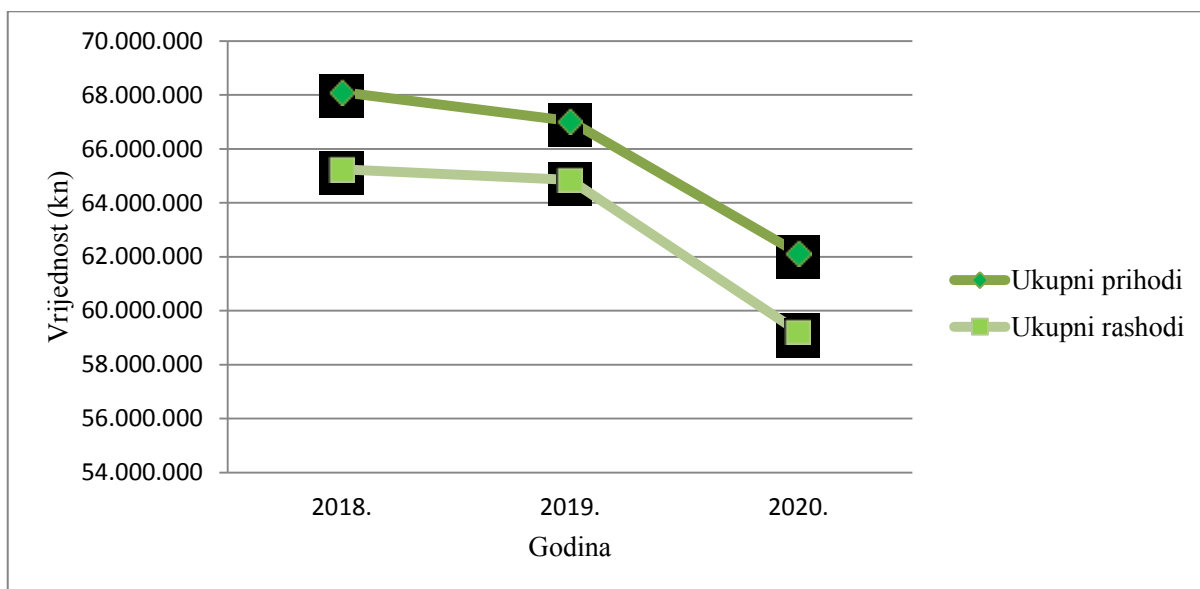
POZICIJA	2018.	2019.	Apsolutna promjena	Relativna promjena	2020.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
I. POSLOVNI PRIHODI	68.069.328	66.919.005	-1.150.323	-1,69%	62.072.968	-4.846.037	-7,24%
1. Prihodi od prodaje	64.348.997	62.272.340	-2.076.657	-3,23%	52.527.627	-9.744.713	-15,65%
2. Ostali poslovni prihodi	3.720.331	4.646.665	926.334	24,90%	9.545.341	4.898.676	105,42%
II. POSLOVNI RASHODI	62.094.436	61.714.021	-380.415	-0,61%	56.269.035	-5.444.986	-8,82%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-6.110.328	-1.478.083	4.632.245	75,81%	826.795	2.304.878	155,94%
2. Materijalni troškovi	23.245.518	30.570.958	7.325.440	31,51%	24.120.520	-6.450.438	-21,10%
3. Troškovi osoblja	19.930.983	20.731.481	800.498	4,02%	20.028.085	-703.396	-3,39%
4. Amortizacija	8.511.103	7.857.277	-653.826	-7,68%	7.067.429	-789.848	-10,05%
5. Vrijednosna usklađenja i rezerviranja	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
6. Ostali poslovni rashodi	4.296.504	4.032.366	-264.138	-6,15%	4.226.206	193.840	4,81%
III. FINANIJSKI PRIHODI	37.228	117.060	79.832	214,44%	62.883	-54.177	-46,28%
1. Prihodi s osnove kamata	1.249	1.430	181	14,49%	62.883	61.453	4297,41%
2. Pozitivne tečajne razlike	9.671	56.317	46.646	482,33%	0	-56.317	-100,00%
3. Ostali financijski prihodi	26.308	59.313	33.005	125,46%	0	-59.313	-100,00%
IV. FINANIJSKI RASHODI	3.149.195	3.132.416	-16.779	-0,53%	2.950.837	-181.579	-5,80%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	3.149.195	3.122.060	-27.135	-0,86%	2.862.220	-259.840	-8,32%
2. Negativne tečajne razlike	0	10.356	10.356	0,00%	88.417	78.061	753,78%
V. UKUPNI PRIHODI	68.106.556	67.036.065	-1.070.491	-1,57%	62.135.851	-4.794.914	-7,16%
VI. UKUPNI RASHODI	65.243.631	64.846.102	-397.529	-0,61%	59.219.179	-5.626.923	-8,68%
VII. DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	2.862.925	2.189.628	-673.297	-23,52%	2.916.179	726.551	33,18%
VIII. POREZ NA DOBIT	-683.758	541.700	1.225.458	179,22%	0	-541.700	-100,00%
IX. DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	2.179.167	1.647.928	-531.239	-24,38%	2.916.179	1.268.251	76,96%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 22.07.2022.]

Poslovni rashodi prate trend smanjenja tijekom godina najviše zbog pada materijalnih troškova (troškova sirovina i materijala), troškova osoblja i amortizacije. Stavka promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda ima porast od 155,94% i u tu vrijednost uključuju se izravni troškovi proizvodnje (troškovi utrošenog materijala i izravni troškovi rada) i raspoređeni opći troškovi poslovanja. Ovo povećanje vrijednosti zaliha rezultira smanjenjem rashoda u odnosu na proteklo razdoblje.

Financijski prihodi bilježe povećanje u 2019. godini od 214,44% najviše zbog povećanja prihoda od tečajnih razlika i danih zajmova iste godine dok se 2020. godine prihodi prepolovljuju. Ostali financijski prihodi odnose se na financijske prihode koji su ostvareni od ulaganja u dionice društava s udjelom vlasništva manjim od 20% na rok kraći od godine dana. Financijski rashodi bilježe smanjenje kroz promatrane godine i u 2020. godini iznose 2.950.837 kuna. Ukupni prihodi poduzeća kao i ukupni rashodi u promatranom razdoblju imaju tendenciju pada. Dobit 2019. pada u odnosu na prethodnu godinu, a 2020.godine raste za 76,96%.

Grafikon 3 Prikaz kretanja ukupnih prihoda i rashoda poduzeća Iločki podrumi d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 22.07.2022.]

U nastavku prikazat će se vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća Iločki podrumi za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Tablica 5 Vertikalna analiza aktive poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POZICIJA	2018.	%	2019.	%	2020.	%
AKTIVA						
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	178.053.963	72,46%	176.086.405	71,49%	176.068.849	73,46%
I.Nematerijalna imovina	38.703.630	15,75%	39.013.956	15,84%	38.678.011	16,14%
II.Materijalna imovina	139.321.508	56,70%	134.070.100	54,53%	131.758.186	54,97%
III.Financijska imovina	28.825	0,01%	3.002.349	1,22%	3.001.098	1,25%
IV. Potraživanja	0	0,00%	0	0,00%	2.631.554	1,10%
V.Odgođena porezna imovina	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA	67.656.292	27,54%	70.223.788	28,51%	63.602.838	26,54%
I. Zalihe	46.802.099	19,05%	48.704.849	19,77%	47.184.576	19,69%
1.Sirovine i materijali	2.807.739	1,14%	3.232.406	1,31%	3.276.075	1,37%
2. Gotovi proizvodi	43.586.729	17,75%	45.141.602	18,33%	43.508.342	18,15%
3. Trgovačka roba	214.032	0,09%	215.277	0,09%	206.627	0,09%
4.Dani predujmovi	193.599	0,08%	115.564	0,05%	193.532	0,08%
II. Potraživanja	13.145.390	5,35%	15.922.631	6,46%	10.855.080	4,53%
1.Potraživanja od kupaca	12.224.278	4,98%	14.928.985	6,06%	10.261.068	4,28%
2.Ostala potraživanja	921.112	0,37%	993.646	0,40%	594.012	0,25%
III.Kratkotrajna financijska imovina	5.731.889	2,33%	4.915.036	1,99%	4.917.063	2,05%
IV. Novac u banci i blagajni	1.976.914	0,80%	681.262	0,28%	646.119	0,27%
D.UKUPNA AKTIVA	245.710.255	100,00%	246.310.183	100,00%	239.671.687	100,00%

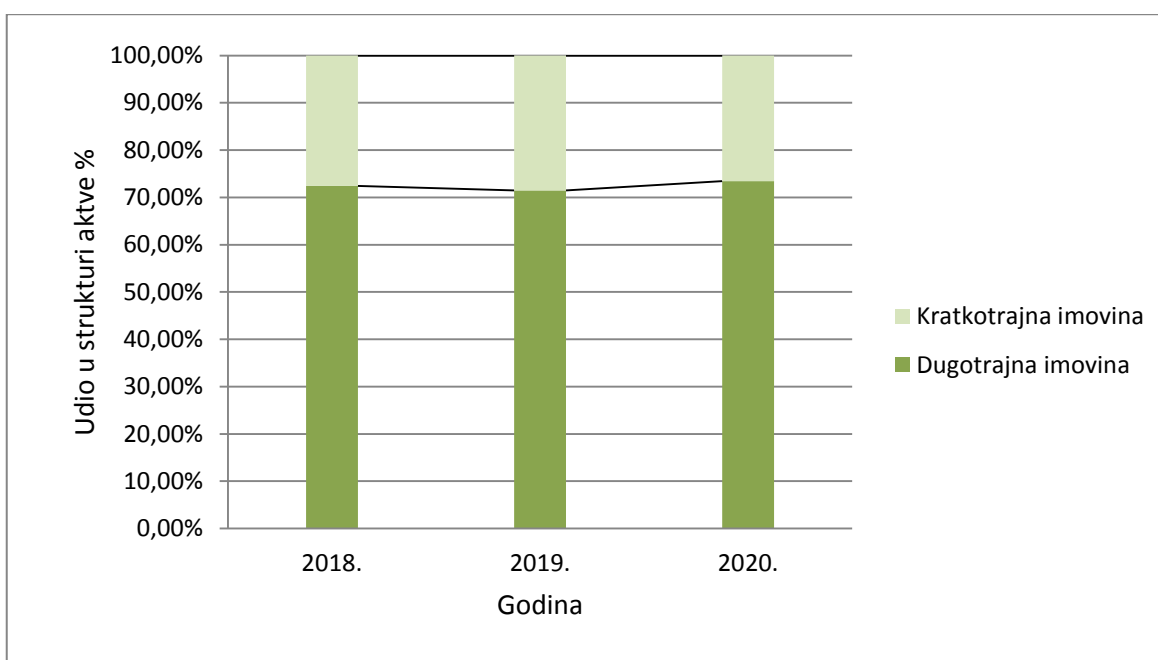
Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 21.07.2022.]

Promatramo li strukturni izvještaj o financijskom položaju poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. godine do 2020. godine u tablici 4, vidljivo je da vrijednost ukupne imovine u 2018. godini iznosi 245,7 milijuna kuna, u 2019. godini 246,3 milijuna kuna te u 2020. godini 239,6 milijuna kuna.

U strukturi ukupne imovine kroz godine prikazanu na grafikonu 4 vidljivo je da prevladava dugotrajna imovina s udjelima prosječno od 73% gdje najveći udio zauzima materijalna imovina s 56,70% u 2018., 54,53% u 2019. i 54,97% u 2020. godini što je i sasvim očekivano s obzirom na proizvodnu djelatnost poduzeća.

Kod kratkotrajne imovine najzastupljenija je stavka zalihe s udjelom od 19% kroz godine i tu se ističu s najvećim porastom zalihe gotovih proizvoda. Može se zaključiti kako zalihe brže rastu nego potraživanja pa dolazi do njihovog nagomilavanja.

Grafikon 4 Struktura aktive bilance poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 23.07.2022.]

Tablica 6 Vertikalna analiza pasive poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

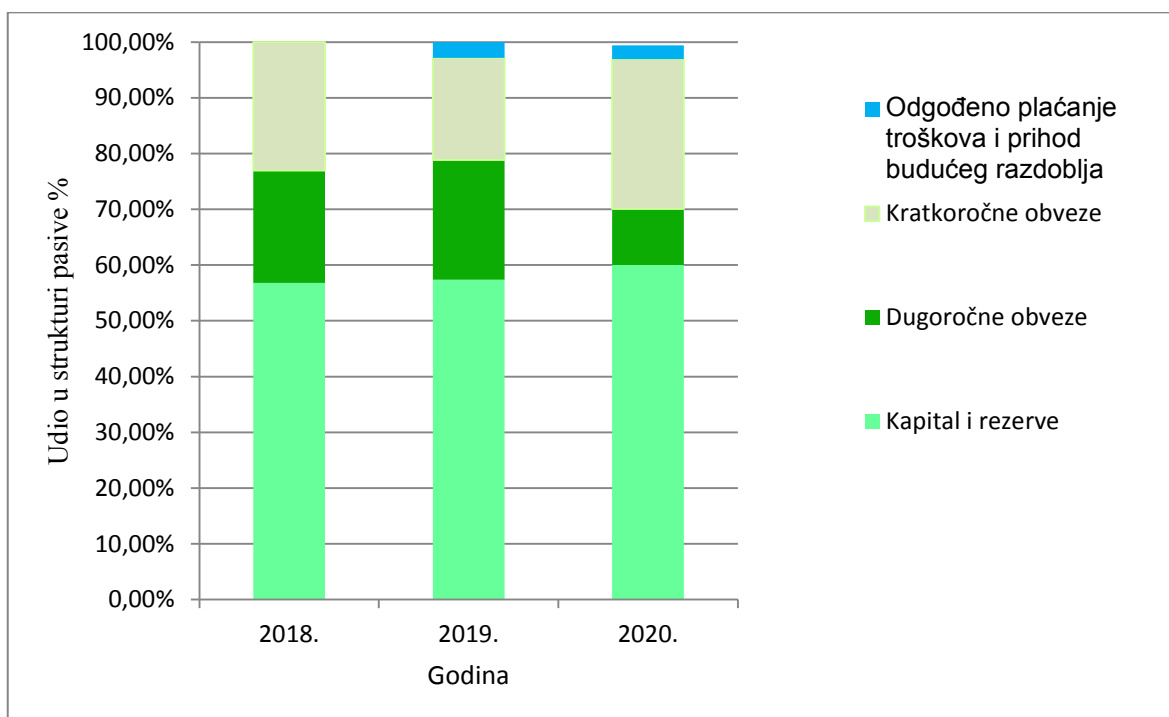
POZICIJA	2018.	%	2019.	%	2020.	%
PASIVA						
A.KAPITAL I REZERVE	139.613.456	56,82%	141.310.379	57,37%	143.908.611	60,04%
I. Temeljni kapital	93.645.240	38,11%	93.645.240	38,02%	93.645.240	39,07%
II. Kapitalne rezerve	15.338.026	6,24%	15.387.022	6,25%	15.069.075	6,29%
III. Rezerve iz dobiti, revalorizacijske rezerve, rezerve fer vrijednosti	5.437.465	2,21%	5.546.423	2,25%	5.628.819	2,35%
IV. Zadržana dobit/preneseni gubitak	23.013.558	9,37%	25.083.766	10,18%	26.649.298	11,12%
V. Dobit/gubitak poslovne godine	2.179.167	0,89%	1.647.928	0,67%	2.916.179	1,22%
VI. Manjinski (nekontrolirajući) interes	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
B. REZERVIRANJA	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
C. DUGOROČNE OBVEZE	49.421.129	20,11%	52.858.323	21,46%	25.484.290	10,63%
1. Dugoročni krediti i najmovi	49.421.129	20,11%	52.858.323	21,46%	25.484.290	10,63%
D. KRATKOROČNE OBVEZE	56.675.670	23,07%	45.202.394	18,35%	64.441.205	26,89%
1. Obveze prema financijskim institucijama	22.099.755	8,99%	25.529.817	10,36%	42.981.542	17,93%
2. Obveze prema dobavljačima	18.810.594	7,66%	12.643.446	5,13%	15.715.630	6,56%
3. Ostale kratkoročne obveze	15.765.321	6,61%	7.029.131	2,85%	5.744.033	2,40%
E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	0	0,00%	6.939.087	2,82%	5.837.581	2,44%
F. UKUPNA PASIVA	245.710.255	100,00%	246.310.183	100,00%	239.671.687	100,00%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 23.07.2022.]

Tablica 5 prikazuje strukturu pasive gdje je vidljivo kako prevladava kapital s 56,82% u 2018., 57,37% u 2019. i 60,04% u 2020. godini što jasno pokazuje da se ovo poduzeće pretežito financira iz vlastitih izvora sredstava, a manjim dijelom iz tuđih izvora što je jako zadovoljavajuće. Najveći udio u strukturi kapitala ima temeljni kapital i iznosi 38,11% u 2018., 38,02% u 2019. i 39,07% u 2020. godini.

Kratkoročne obveze su najzastupljenije od ukupnih obveza 2018. i 2020. godine, osim u 2019. godini kada dolazi do porasta dugoročnih obveza u udjelu od 21,46% dok kratkoročne obveze iznose 18,35% iste godine. Koeficijenti tekuće likvidnosti su veći od 1, pošto kratkotrajna imovina ima veći udio u odnosu na kratkoročne obveza u svim analiziranim godinama.

Grafikon 5 Struktura pasive bilance poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 24.07.2022.]

Tablica 7 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POZICIJA	2018.	%	2019.	%	2020.	%
I.POSLOVNI PRIHODI	68.069.328	99,95%	66.919.005	99,83%	62.072.968	99,90%
1. Prihodi od prodaje	64.348.997	94,48%	62.272.340	92,89%	52.527.627	84,54%
2. Ostali poslovni prihodi	3.720.331	5,47%	4.646.665	6,94%	9.545.341	15,36%
II. POSLOVNI RASHODI	62.094.436	91,17%	61.714.021	92,06%	56.269.035	90,55%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-6.110.328	-8,97%	-1.478.083	-2,20%	826.795	1,33%
2. Materijalni troškovi	23.245.518	34,13%	30.570.958	45,60%	24.120.520	38,82%
3. Troškovi osoblja	19.930.983	29,26%	20.731.481	30,93%	20.028.085	32,23%
4. Amortizacija	8.511.103	12,50%	7.857.277	11,72%	7.067.429	11,37%
5. Vrijednosna usklađenja i rezerviranja	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
6. Ostali poslovni rashodi	4.296.504	6,31%	4.032.366	6,02%	4.226.206	6,80%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	37.228	0,05%	117.060	0,17%	62.883	0,10%
1. Prihodi s osnove kamata	1.249	0,002%	1.430	0,002%	62.883	0,10%
2. Pozitivne tečajne razlike	9.671	0,01%	56.317	0,08%	0	0,00%
3. Ostali financijski prihodi	26.308	0,04%	59.313	0,09%	0	0,00%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	3.149.195	4,62%	3.132.416	4,67%	2.950.837	4,75%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	3.149.195	4,62%	3.122.060	4,67%	2.862.220	4,61%
2. Negativne tečajne razlike	0	0,00%	10.356	0,02%	88.417	0,14%
V. UKUPNI PRIHODI	68.106.556	100,00%	67.036.065	100,00%	62.135.851	100,00%
VI. UKUPNI RASHODI	65.243.631	95,80%	64.846.102	96,73%	59.219.179	95,30%
VII. DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	2.862.925	4,20%	2.189.628	3,27%	2.916.179	4,69%
VIII. POREZ NA DOBIT	-683.758	-1,00%	541.700	0,81%	0	0,00%
IX. DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	2.179.167	3,20%	1.647.928	2,46%	2.916.179	4,69%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 24.07.2022.]

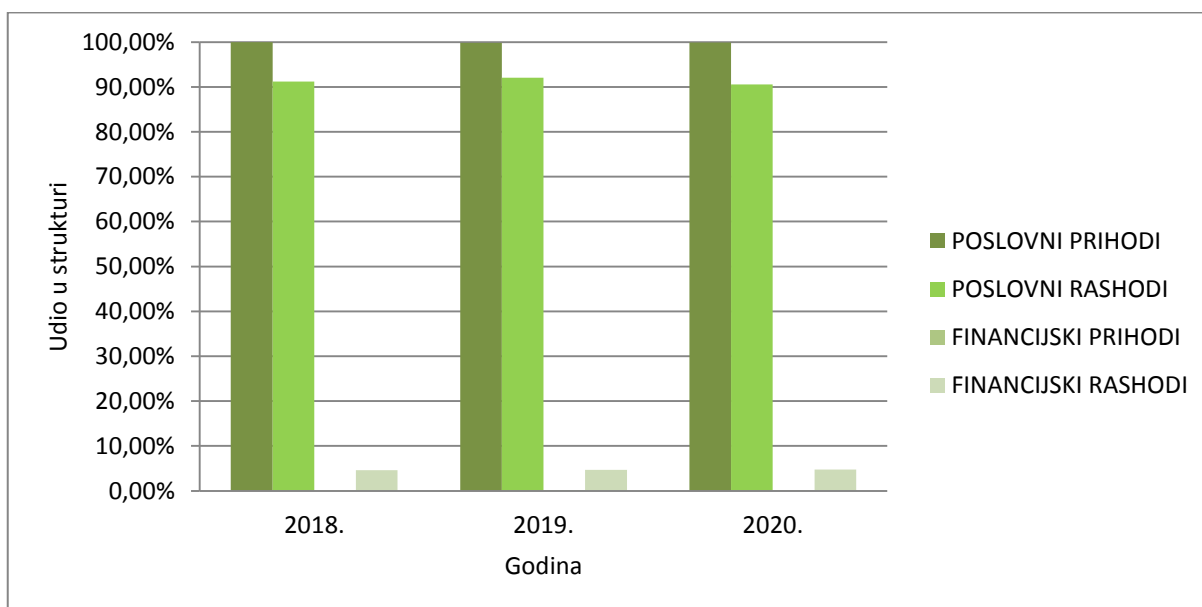
Strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća za razdoblje od 2018. do 2020. godine prikazan je u tablici 6. Jasno je vidljivo na grafikonu 6 da najveći udio u strukturi ukupnih prihoda čine upravo poslovni prihodi s udjelom od 99,95% u 2018., 99,83% u 2019. i 99,90% u 2020. godini u strukturi poslovnih prihoda. U strukturi poslovnih prihoda poduzeća najznačajniji su prihodi od prodaje s udjelom oko 90% kroz promatrane godine.

Poslovni rashodi čine 91,17% u 2018. godini, 92,06% u 2019. godini, 90,55% u 2020. godini strukture ukupnih prihoda. Kod poslovnih rashoda najznačajniji su materijalni troškovi, potom slijede troškovi osoblja te amortizacija.

Financijski prihodi čine zanemariv udio manji od 1% u ukupnim prihodima poduzeća u promatranom razdoblju. Financijski rashodi imaju prosječan udio od 4,6% tijekom godina i veći udio se odnosi na rashode s osnova kamata.

Neto dobit najveći udio u ukupnim prihodima zauzima u 2020. godini kada iznosi 2,9 milijuna kuna.

Grafikon 6 Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 24.07.2022.]

Nastavak poglavlja prikazuje analizu financijskih izvještaja poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Tablica 8 Horizontalna analiza aktive poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

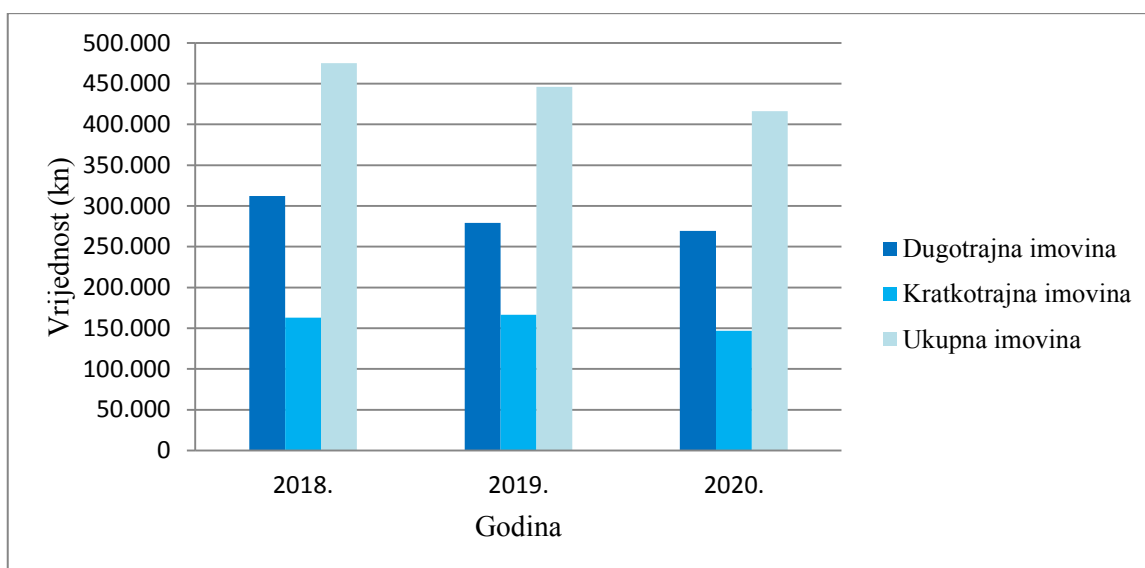
POZICIJA	2018.	2019.	Apsolutna promjena	Relativna promjena	2020.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
AKTIVA							
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	312.066	279.126	-32.940	-10,56%	269.416	-9.710	-34,78%
I. Nematerijalna imovina	5.204	4.618	-586	-11,26%	4.555	-63	-1,36%
II. Materijalna imovina	173.196	274.508	101.312	58,50%	264.861	-9.647	-3,51%
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA	162.731	166.524	3.793	2,33%	146.754	-19.770	-11,87%
I. Zalihe	115.643	116.122	479	0,41%	115.007	-1.115	-0,96%
1.Sirovine i materijali	6.061	6.599	538	8,88%	6.767	168	2,55%
2.Proizvodnja u tijeku	93.997	92.351	-1.646	-1,75%	98.617	6.266	6,78%
3. Gotovi proizvodi	7.300	8.762	1.462	20,03%	9.475	713	8,14%
4. Trgovačka roba	16	56	40	250,00%	118	62	1,11%
5.Dani predujmovi	11	1	-10	-90,91%	30	29	2900,00%
6.Biološka imovina	8.258	8.353	95	1,15%	0	-95	-100,00%
II. Potraživanja	20.175	19.683	-492	-2,44%	15.188	-4.495	-22,84%
1.Potraživanja od kupaca	3.471	5.254	1.783	51,37%	4.624	-630	-11,99%
2.Ostala potraživanja	16.704	14.429	-2.275	-13,62%	10.534	-3.895	-26,99%
III. Kratkotrajna financijska imovina	92	7	-85	-92,39%	7	0	0,00%
IV. Novac u banci i blagajni	26.821	30.712	3.891	14,51%	9.539	-21.173	-68,94%
D.PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	187	210	23	12,30%	198	-12	-5,71%
E.UKUPNA AKTIVA	474.984	445.860	-29.124	-6,13%	416.368	-29.492	-6,61%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Ukupna aktiva poduzeća Agrolagune d.d. promatrajući ju u tablici 7, od 2018. godine bilježi kontinuirano smanjenje od 6,13% 2019. i 6,61% 2020. godine kada iznosi 416.368 kuna. Dugotrajna imovina također ima smanjenje vidljivo u 2019. godini i to za 10,56% i za 34,78% u 2020. godini. Učešće dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi je smanjeno zbog umanjnja vrijednosti građevinskog zemljišta.

Najveći pad od 92,39% u 2019. godini bilježi kratkotrajna financijska imovina. Dani zajmovi povezanim stranama odnose se na potraživanja po danim zajmovima poduzetnicima unutar Fortenova i Agram grupe te je prilikom godišnjeg usklađenja knjigovodstvenih stanja, Agram dao priopćenje da je obvezu temeljenu na ugovoru kod sebe stornirao i sukladno tome Agrolaguna d.d. je stornirala (isknjižila iz evidencije) potraživanje od 85.000 kuna. Novac u banci i blagajni raste za 14,51% u 2019. radi porasta prometa i potraživanja od kupaca, ali pada za 68,94% u 2020. godini naročito zbog lošeg utjecaja pandemije bolesti Covid-19 na pad ukupnog prometa poduzeća i ostvarenje negativnog poslovnog rezultata. Unaprijed plaćeni troškovi koji bilježe porast od 12,30% u 2019. potom pad od 5,71% 2020. godine odnose se na unaprijed plaćene troškove osiguranja materijalne imovine i osoba te na unaprijed plaćene akontacije za najam poslovnog prostora. Na grafikonu 7 prikazano je kretanje aktive odnosno cjelokupne imovine promatranog poduzeća za analizirano razdoblje.

Grafikon 7 Prikaz kretanja aktive za razdoblje od 2018. do 2020. godine poduzeća Agrolaguna d.d.

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 9 Horizontalna analiza pasive poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POZICIJA	2018.	2019.	Apsolutna promjena	Relativna promjena	2020.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
PASIVA							
A.KAPITAL I REZERVE	198.206	165.857	-32.349	-16,32%	134.467	-31.390	-18,93%
I. Temeljni kapital	146.218	146.218	0	0,00%	146.218	0	0,00%
II. Kapitalne rezerve	3.349	3.349	0	0,00%	3.349	0	0,00%
III. Rezerve iz dobiti, revalorizacijske rezerve, rezerve fer vrijednosti	49.025	31.481	-17.544	-35,79%	31.510	29	0,09%
IV. Zadržana dobit/preneseni gubitak	1.385	-2.423	-3.808	-274,95%	-15.190	-12.767	526,91%
V. Dobit/gubitak poslovne godine	-1.771	-12.768	-14.539	8,21%	-31.420	-18.652	146,08%
VI. Manjinski (nekontrolirajući) interes	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
B. REZERVIRANJA	2.954	2.070	-884	-0,30%	2.015	-55	-2,66%
C. DUGOROČNE OBVEZE	10.762	240.806	230.044	2.137,55%	209.357	-31.449	-13,06%
1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0	224.725	224.725	0,00%	196.275	-28.450	-12,66%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	0	2.228	2.228	0,00%	0	-2.228	-100,00%
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	0	6.943	6.943	0,00%	6.172	-771	-11,10%
4. Odgođena porezna obveza	10.762	6.910	-3.852	-35,79%	6.910	0	0,00%
D. KRATKOROČNE OBVEZE	251.844	26.338	-225.506	-89,54%	60.008	33.670	127,84%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	5.170	3.134	-2.036	-39,38%	2.926	-208	-6,64%

2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	215.488	0	-215.488	-100,00%	39.217	39.127	0,00%
3. Obveze za zajmove, depozite i slično	0	6.820	6.820	0,00%	2.192	-4.628	-67,86%
4. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	12.771	4.743	-8.028	-62,86%	4.899	156	3,29%
5. Obveze prema dobavljačima	12.627	7.418	-5.209	-41,25%	7.429	11	0,15%
6. Obveze po vrijednosnim papirima	401	0	-401	-100,00%	0	0	0,00%
7. Obveze prema zaposlenicima	1.627	1.734	107	6,58%	1.823	89	5,13%
8. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	3.707	2.460	-1.247	-33,64%	1.443	-1.017	-41,34%
9. Ostale kratkoročne obveze	93	79	-14	-15,05%	79	0	0,00%
E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	11.178	10.739	-439	-3,93%	10.521	-218	-2,03%
F. UKUPNA PASIVA	474.984	445.860	-29.124	-6,13%	416.368	-29.492	-6,61%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

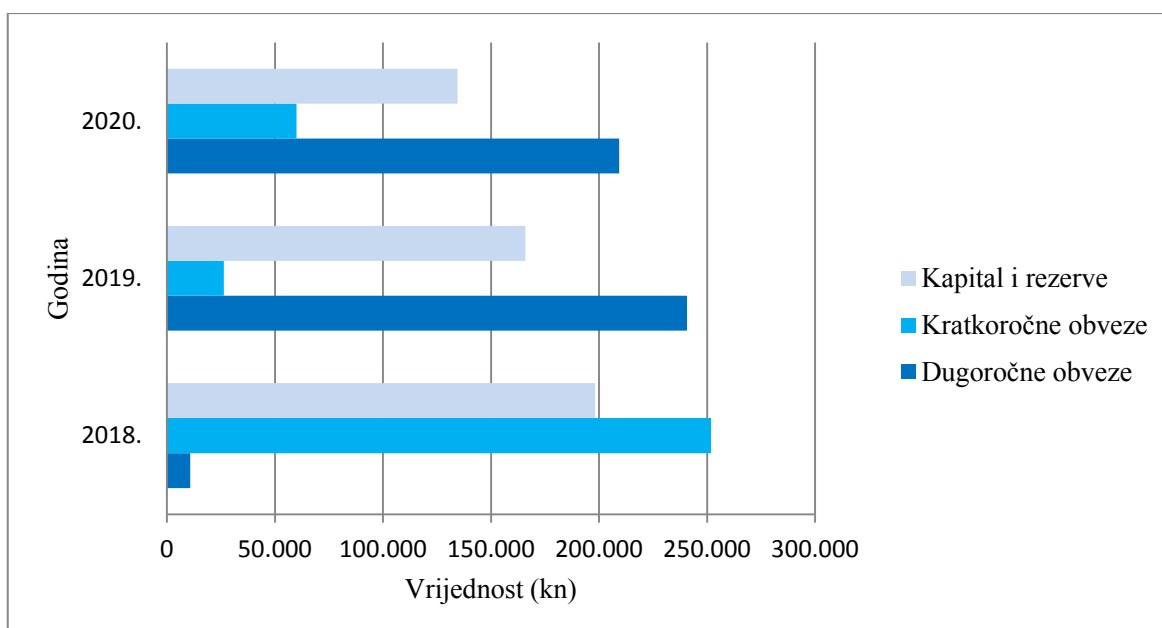
Tablica 8 prikazuje komparativnu pasivu bilance. Kapital ima tendenciju smanjivanja tijekom godina i to za 16,32% u 2019. odnosno za 18,93% 2020. godine. Poduzeće je tijekom analiziranih godina imalo negativan poslovni rezultat. Zbog smanjenja revalorizacijskih rezervi i poslovanja s negativnim rezultatom dolazi do pada kapitala.

Stavka rezerviranja također bilježi pad od 0,30% u 2019. i 2,66% u 2020. godini. Rezerviranja se odnose za rezervacije prema radnicima na ime otpremnina za mirovinu, jubilarnih nagrada i ostalih naknada radnicima.

Dugoročne obveze se povećavaju 2019. godine naročito zbog povećanja obveza za zajmove prema poduzetnicima unutar grupe koji se odnose na reinstalirani dug sukladno donesenoj nagodbi te se smanjuju 2020. godine radi otplate.

Dugoročna rezerviranja za porezne obveze se odnose na odgođenu poreznu obvezu za revalorizaciju građevinskog zemljišta koja 2020. godine iznosi 6.910 kuna. Negativan utjecaj revalorizacije građevinskog zemljišta izvršene tijekom godine se odrazio na pad ukupne imovine poduzeća kao i kapitala i rezervi. Poduzeće je tijekom 2019. godine izvršilo reklasifikaciju knjiženja reinstaliranog duga i zbog toga dolazi do promjena u iskazu ukupnih obveza i njihovih udjela. Na grafikonu 8 prikazano je ranije objašnjeno kretanje pasive poduzeća Agrolaguna d.d. kroz analizirano razdoblje.

Grafikon 8 Prikaz kretanja pasive poduzeća Agrolaguna d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 9 prikazat će horizontalnu analizu računa dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Horizontalnom analizom računa dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. u promatranom razdoblju zaključujemo kako poslovni prihodi imaju trend smanjivanja kroz godine i to za 6,01% 2019. i 17,52% 2020. godine kada iznose 91,9 milijuna kuna.

Tablica 10 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

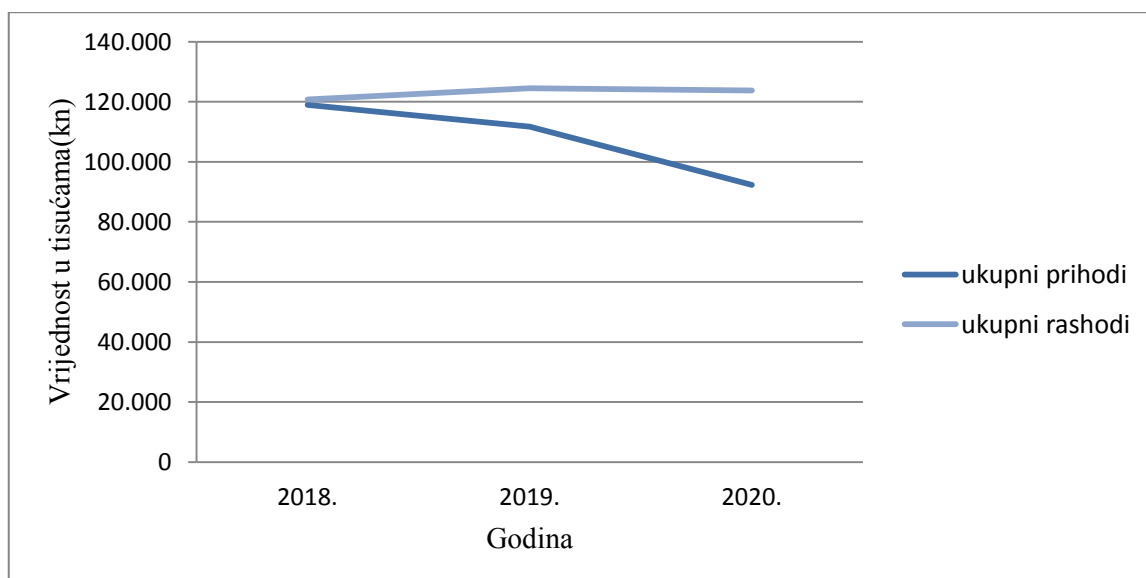
POZICIJA	2018.	2019.	Apsolutna promjena	Relativna promjena	2020.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
I.POSLOVNI PRIHODI	118.673	111.538	-7.135	-6,01%	91.991	-19.547	-17,52%
1. Prihodi od prodaje	108.257	103.953	-4.304	-3,98%	74.043	-29.910	-28,77%
2. Ostali poslovni prihodi	10.416	7.585	-2.831	-27,18%	17.948	10.363	8,97%
II. POSLOVNI RASHODI	120.371	115.471	-4.900	-4,07%	112.295	-3.176	-2,75%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	3.314	-842	-4.156	-125,41%	-9.482	-8.640	10,26%
2. Materijalni troškovi	40.332	60.565	20.233	50,17%	55.643	-5.013	-8,28%
3. Troškovi osoblja	29.694	27.058	-2.636	-8,88%	27.320	262	0,97%
4. Amortizacija	6.914	6.735	-179	-2,59%	6.662	-73	-1,08%
5. Vrijednosna usklađenja i rezerviranja	7.049	7.927	878	12,46%	20.255	12.328	155,52%
6. Ostali poslovni rashodi	32.790	14.028	-18.762	-57,22%	601	-13.427	-95,72%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	278	181	-97	-34,89%	321	140	77,35%
1. Prihodi s osnove kamata	267	7	-260	-97,38%	240	233	3328,57%
2. Pozitivne tečajne razlike	11	174	163	1481,82%	80	-94	-54,02%
3. Ostali financijski prihodi	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	351	9.016	8.665	2468,66%	11.437	2.421	26,85%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	89	8.838	8.749	9830,34%	11.359	2.521	28,51%
2. Negativne tečajne razlike	262	178	-84	-32,06%	78	-100	-56,18%
V. UKUPNI PRIHODI	118.951	111.719	-7.232	-6,08%	92.312	-19.407	-17,37%
VI. UKUPNI RASHODI	120.722	124.487	3.765	3,12%	123.732	-755	-0,61%
VII. DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-1.771	-12.768	-10.997	620,95%	-31.420	-18.652	146,08%
VIII. POREZ NA DOBIT	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
IX. DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	1.771	-12.768	-10.997	-620,95%	-31.420	-18.652	146,08%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Poslovni prihodi prate negativan trend i padaju kroz godine. Ostali poslovni prihodi padaju za 27,81% 2019. godine i to najviše radi smanjenja subvencija i poticaja u poljoprivredi za 1,44 milijuna kuna, smanjenja vlastitih investicijskih ulaganja koja su iznosila pola milijuna kuna te su isplaćeni manji iznosi šteta naplaćenih od osiguravajućih društava. 2020. godine ostali poslovni prihodi rastu za 8,97% radi dobivanja potpore države za očuvanje radnih mjesta (Covid-19).

Poslovni rashodi također bilježe smanjenje međutim manjim intenzitetom u odnosu na poslovne prihode i iznose u 2020. godini 112,2 milijuna kuna što za 3,75% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 9 Prikaz kretanja ukupnih prihoda i rashoda poduzeća Agrolaguna d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Financijski prihodi promjenjivi su zbog tečajnih razlika koje su se mijenjale kroz razdoblje. Financijski prihodi padaju za 34,89% 2019. godine, ali to nadoknađuju porastom 2020. godine kada rastu za 77,35%. S druge strane, financijski rashodi rastu kroz promatrano razdoblje najviše zbog porasta rashoda od kamata.

Ukupni prihodi poduzeća u promatranom razdoblju, prikazani na grafikonu 9, imaju tendenciju pada za 6,08% 2019. odnosno za 17,37% 2020. godine. Vidljivo je kako poduzeće posluje s gubitkom u 2019. i 2020. godini.

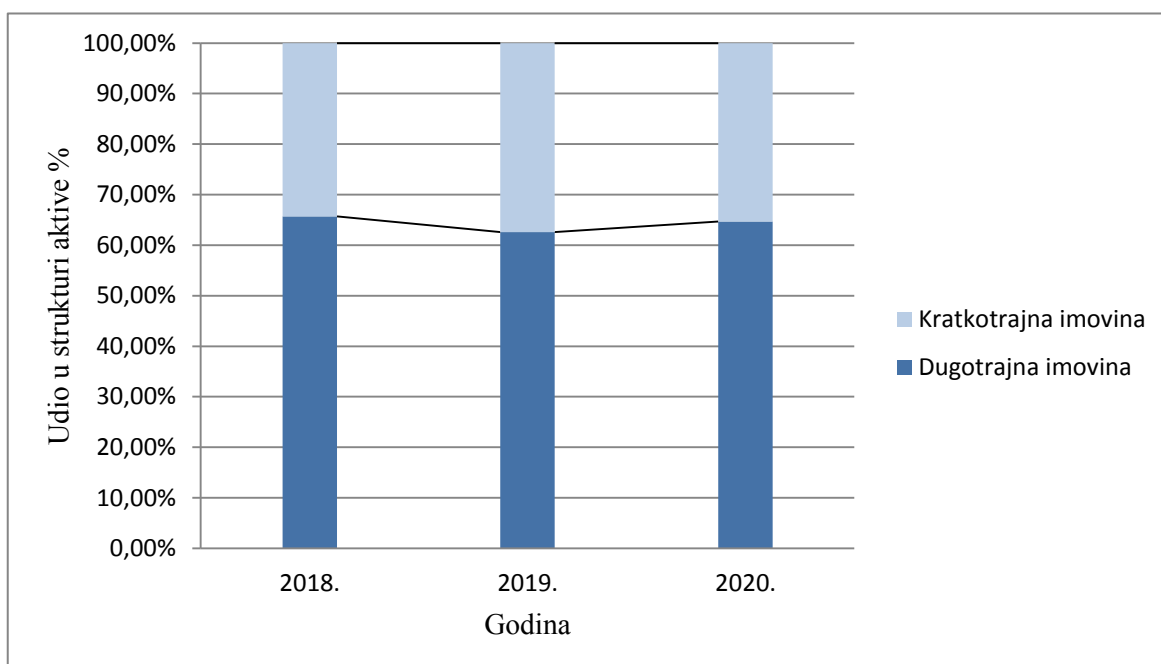
Tablica 11 Vertikalna analiza aktive poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POZICIJA	2018.	%	2019.	%	2020.	%
AKTIVA						
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	312.066	65,70%	279.126	62,60%	269.416	64,70%
I. Nematerijalna imovina	5.204	1,10%	4.618	1,04%	4.555	1,09%
II. Materijalna imovina	306.861	64,60%	274.508	61,57%	264.861	63,61%
III. Financijska imovina	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
IV. Potraživanja	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
V. Odgođena porezna imovina	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA	162.731	34,26%	166.524	37,35%	146.754	35,25%
I. Zalihe	115.643	24,35%	116.122	26,04%	115.007	27,62%
1. Sirovine i materijali	6.061	1,28%	6.599	1,48%	6.767	1,63%
2. Proizvodnja u tijeku	93.997	19,79%	92.351	20,71%	98.617	23,68%
3. Gotovi proizvodi	7.300	1,54%	8.762	1,97%	9.475	2,28%
4. Trgovačka roba	16	0,003%	56	0,01%	118	0,03%
5. Dani predujmovi	11	0,002%	1	0,00%	30	0,007%
6. Biološka imovina	8.258	1,74%	8.353	1,87%	0	0,00%
II. Potraživanja	20.175	4,25%	19.683	4,41%	15.188	3,65%
1. Potraživanja od kupaca	3.471	0,73%	5.254	1,18%	4.624	1,11%
2. Ostala potraživanja	16.704	3,52%	14.429	3,24%	10.534	2,53%
III. Kratkotrajna financijska imovina	92	0,02%	7	0,001%	7	1,69%
IV. Novac u banci i blagajni	26.821	5,65%	30.712	6,89%	9.539	2,29%
D. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	187	0,04%	210	0,05%	198	0,05%
E. UKUPNA AKTIVA	474.984	100,00%	445.860	100,00%	416.368	100,00%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Strukturni račun bilance poduzeća za razdoblje od 2018. do 2020. godine prikazan je u tablici 10. U strukturi imovine ističe se dugotrajna imovina (grafikon 10) s udjelom u ukupnoj aktivi od 65,70% u 2018., 62,60% u 2019. i 64,70% u 2020. godini. Kod dugotrajne imovine prevladava stavka materijalna imovina s prosječnim udjelom od 63% tijekom godina.

Grafikon 10 Struktura aktive bilance poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Kratkotrajna imovina poduzeća zauzima udio u ukupnoj aktivi od 34,26% 2019., 37,35% 2019. i 35,25% 2020. godine. Kod kratkotrajne imovine najveći udio imaju imaju zalihe s prosječnim udjelom od 26% kroz godine, potom potraživanja i novac u banci i blagajni.

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi imaju neznatan udio od 0,05% kroz godine. Ukupna aktiva poduzeća iznosi 474,9 milijuna kuna 2018., 445,8 milijuna kuna 2019. i 416,3 milijuna kuna 2020.godine.

Tablica 12 Vertikalna analiza pasive poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

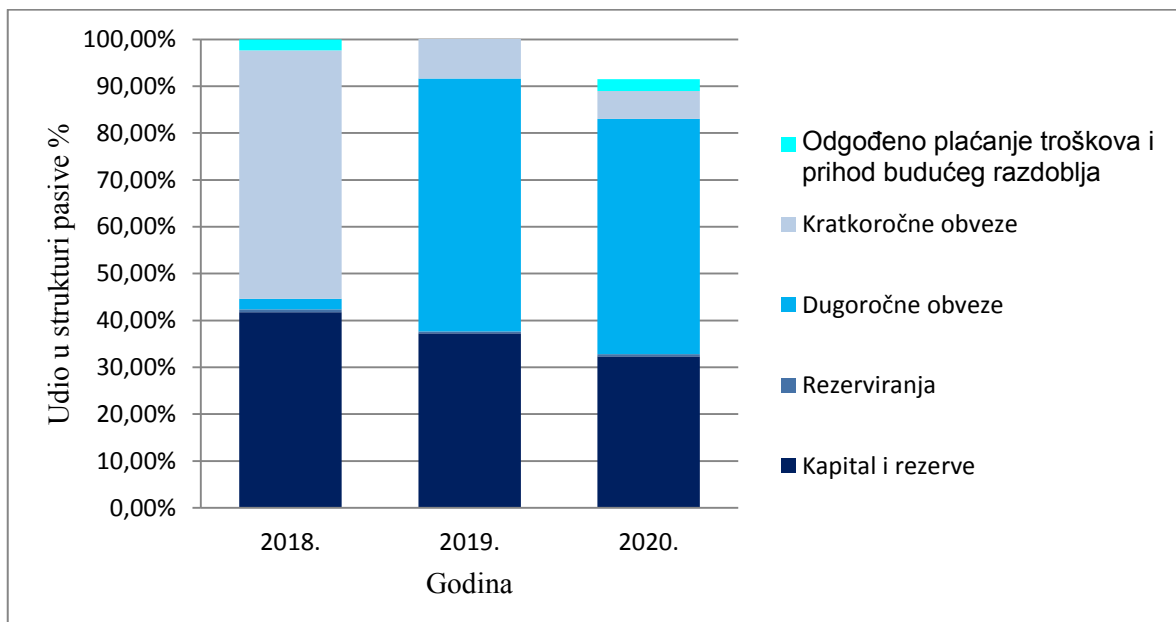
POZICIJA	2018.	%	2019.	%	2020.	%
PASIVA						
A. KAPITAL I REZERVE	198.206	41,73%	165.857	37,20%	134.467	32,29%
I. Temeljni kapital	146.218	30,78%	146.218	32,79%	146.218	0,04%
II. Kapitalne rezerve	3.349	0,71%	3.349	0,75%	3.349	0,00%
III. Rezerve iz dobiti, revalorizacijske rezerve, rezerve fer vrijednosti	49.025	10,32%	31.481	7,06%	31.510	7,57%
IV. Zadržana dobit/preneseni gubitak	1.385	0,29%	-2.423	-0,54%	-15.190	-3,65%
V. Dobit/gubitak poslovne godine	-1.771	-0,37%	-12.768	-2,86%	-31.420	-7,55%
VI. Manjinski (nekontrolirajući) interes	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
B. REZERVIRANJA	2.954	0,63%	2.070	0,46%	2.015	0,48%
C. DUGOROČNE OBVEZE	10.762	2,27%	240.806	54,00%	209.357	50,28%
1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0	0,00%	224.725	50,40%	196.275	47,14%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	0	0,00%	2.228	0,50%	0	0,00%
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	0	0,00%	6.943	1,55%	6.172	1,48%
4. Odgođena porezna obveza	10.762	2,27%	6.910	1,55%	6.910	0,002%
D. KRATKOROČNE OBVEZE	251.844	53,02%	26.338	5,91%	60.008	14,41%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	5.170	1,09%	3.134	0,70%	2.926	0,70%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	215.488	45,37%	0	0,00%	39.217	9,42%
3. Obveze za zajmove, depozite i slično	0	0,00%	6.820	1,53%	2.192	0,53%
4. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	12.771	2,69%	4.743	1,06%	4.899	1,18%
5. Obveze prema dobavljačima	12.627	2,66%	7.418	1,66%	7.429	1,78%
6. Obveze po vrijednosnim papirima	401	0,08%	0	0,00%	0	0,00%
7. Obveze prema zaposlenicima	1.627	0,34%	1.734	0,39%	1.823	0,44%
8. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	3.707	0,78%	2.460	0,55%	1.443	0,27%
9. Ostale kratkoročne obveze	93	0,02%	79	0,02%	79	0,02%

E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	11.178	2,35%	10.739	2,43%	10.521	2,54%
F. UKUPNA PASIVA	474.984	100,00%	445.860	100,00%	416.368	100,00%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 11 prikazuje vertikalnu analizu pasive poduzeća Agrolaguna za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Kroz sve analizirane godine zaključuje se kako nad kapitalom prevladavaju obveze poduzeća odnosno da se poduzeće pretežno financira iz tuđih izvora, a ne vlastitim sredstvima što je i jasno prikazano na grafikonu 11. U strukturi kapitala i rezervi najveći udio otpada na temeljni kapital. Od ukupnih obveza 2018. godine najzastupljenije su kratkoročne obveze s 53,02%, dok 2019. i 2020. godine to su dugoročne obveze s 54% i 50,28%. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja u strukturi zauzima oko 2,4% kroz godine.

Grafikon 11 Struktura pasive bilance poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 13 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

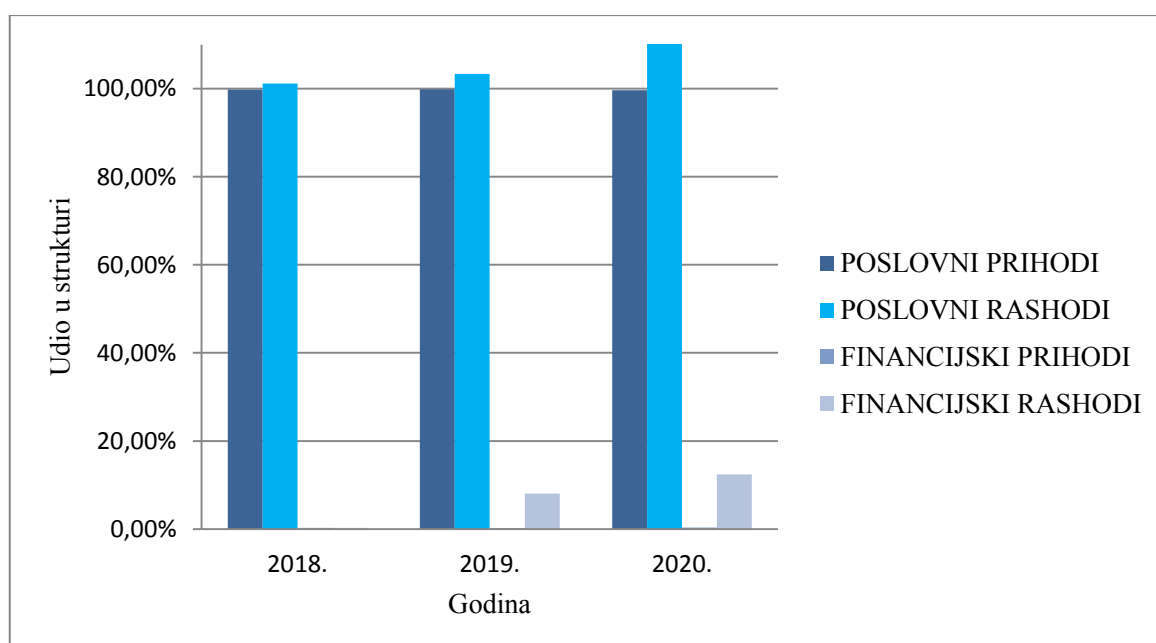
POZICIJA	2018.	%	2019.	%	2020.	%
I. POSLOVNI PRIHODI	118.673	99,77%	111.538	99,84%	91.991	99,65%
1. Prihodi od prodaje	108.257	91,01%	103.953	93,05%	74.043	80,21%
2. Ostali poslovni prihodi	10.416	8,77%	7.585	6,79%	17.948	19,44%
II. POSLOVNI RASHODI	120.371	101,19%	115.471	103,36%	112.295	121,65%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	3.314	2,78%	-842	-0,75%	-9.482	-10,27%
2. Materijalni troškovi	40.332	33,91%	60.565	54,21%	55.643	60,28%
3. Troškovi osoblja	29.694	24,96%	27.058	24,22%	27.320	29,59%
4. Amortizacija	6.914	5,81%	6.735	6,03%	6.662	7,22%
5. Vrijednosna usklađenja i rezerviranja	7.049	5,93%	7.927	7,10%	20.255	21,94%
6. Ostali poslovni rashodi	32.790	27,57%	14.028	12,55%	601	0,65%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	278	0,23%	181	0,16%	321	0,35%
1. Prihodi s osnove kamata	267	0,22%	7	0,001%	240	0,26%
2. Pozitivne tečajne razlike	11	0,01%	1740	0,16%	80	0,09%
3. Ostali financijski prihodi	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	351	0,30%	9.016	8,07%	11.437	12,39%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	89	0,07%	8.838	7,91%	11.3590	12,31%
2. Negativne tečajne razlike	262	0,22%	178	0,16%	78	0,08%
V. UKUPNI PRIHODI	118.951	100,00%	111.719	100,00%	92.312	100,00%
VI. UKUPNI RASHODI	120.722	101,49%	124.487	111,43%	123.732	134,04%
VII. DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-1.771	-1,49%	-12.768	-11,43%	-31.420	-34,04%
VIII. POREZ NA DOBIT	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
IX. DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	-1.771	-1,49%	-12.768	-11,43%	-31.420	-34,04%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća za razdoblje od 2018. do 2020. godine prikazan je u tablici 12 i na grafikonu 12. U 2018., 2019. i 2020. godini ukupni rashodi poduzeća veći su od ukupnih prihoda te zaključujemo kako poduzeće ostvaruje gubitak razdoblja, a pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja bit će manji od 1. Kod poslovnih prihoda najviše zauzimaju prihodi od prodaje s prosječnim udjelom od 88% kroz godine, a kod rashoda materijalni troškovi prosječno s 49,47% i troškovi osoblja s 26,56%.

Financijski prihodi tijekom analiziranih godina zauzimaju tek 0,20% u ukupnim prihodima poduzeća. Financijski rashodi s godinama su u porastu i 2020. godine iznose 11,4 milijuna što predstavlja porast od 12,39% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 12 Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Nastavak poglavlja prikazuje analizu financijskih izvještaja poduzeća Vinoplod vinarije za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Tablica 14 Horizontalna analiza aktive poduzeća Vinoplod vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POZICIJA	2018.	2019.	Apsolutna promjena	Relativna promjena	2020.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
AKTIVA							
A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	4.500.000	4.500.000	0,00%	0	-4.500.000	-100,00%
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	48.673.478	6.402.296	-42.271.182	-86,84%	5.958.793	-443.503	-6,93%
I. Nematerijalna imovina	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%
II. Materijalna imovina	48.673.478	6.402.296	-42.271.182	-86,84%	5.958.793	-443.503	-6,93%
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA	28.740.204	17.758.983	-10.981.221	-38,21%	14.732.388	-3.26.595	-17,04%
I. Zalihe	19.274.787	12.176.646	-7.098.141	-36,83%	12.387.922	211.276	1,74%
1. Sirovine i materijali	14.236.241	955.320	-13.280.921	-93,29%	2.491.791	1.536.471	160,83%
2. Nedovršena proizvodnja	0	8.358.946	8.358.946	0,00%	6.804.249	-1.554.697	-18,60%
3. Gotovi proizvodi	5.017.033	2.780.811	-2.236.222	-44,57%	2.794.702	13.891	0,50%
4. Trgovačka roba	21.513	53.158	31.645	147,10%	269.853	216.695	407,64%
5. Sitan inventar i povratna ambalaža u uporabi	0	28.410	28.410	0,00%	27.328	-1.082	-3,81%
II. Potraživanja	7.370.015	4.242.221	-3.127.794	-42,44%	2.160.958	-2.081.263	-49,06%
1. Potraživanja od kupaca	7.004.636	3.752.162	-3.252.474	-46,43%	2.033.777	-1.718.385	-45,79%
3. Ostala potraživanja	365.379	490.059	124.680	34,12%	127.181	-362.878	-74,05%
III. Kratkotrajna financijska imovina	1.363.064	1.340.116	-22.948	-1,68%	63.316	-1.276.800	-95,28%
IV. Novac u banci i blagajni	732.338	257.893	-474.445	-64,78%	120.192	-137.701	-53,39%
D. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	0	0	0	0,00%	69.568	69.568	0,00%
E. UKUPNA AKTIVA	77.413.682	28.919.172	-48.494.510	-62,64%	20.760.750	-8.158.422	-28,21%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Horizontalnom analizom aktive poduzeća utvrđujemo da u 2019. godini u cilju stvaranja uvjeta za uspješnu realizaciju restrukturiranja, stvaranja likvidnosti i adekvatnosti kapitala,

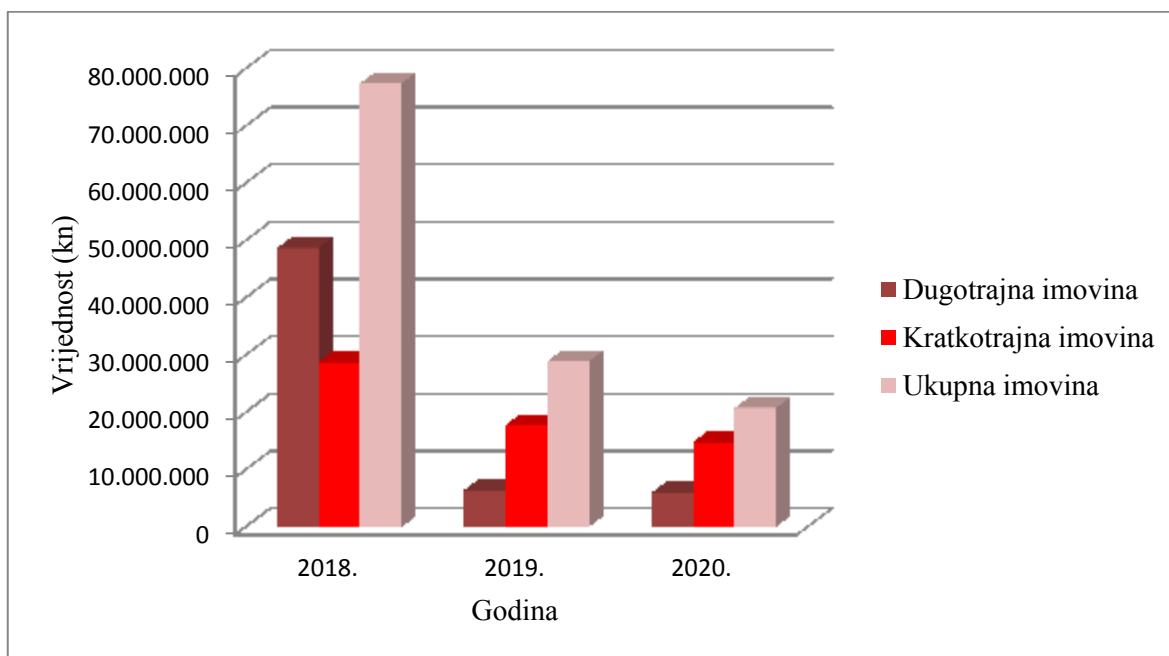
a sve u svrhu nastavka poslovanja i proizvodnje poduzeća, dolazi do povećanja temeljnog kapitala kroz dokapitalizaciju u novcu, izdavanjem novih dionica nominalnog iznosa od 4,5 milijuna kuna.

U 2019. i 2020. godini dolazi do smanjenja dugotrajne imovine i to najveći pad bilježi materijalna imovina (postrojenje i oprema). Utvrđene promjene su jasno vidljive na grafikonu 13.

Kratkotrajna imovina se također smanjuje za 38,21% u 2019. godini odnosno za 17,04% 2020. godine naročito zbog kontinuiranog pada potraživanja, što ima za posljedicu povećanje zaliha poduzeća za 1,74% 2020. godine te pad novca u banci i blagajni za 64,78% u 2019. i 53,39% 2020. godine.

Zaključujemo kako ukupna aktiva doživljava kontinuirano smanjenje kroz analizirane godine te ima pad od 62,64% 2019. godine odnosno pad od 28,21% u 2020. godini.

Grafikon 13 Prikaz kretanja aktive za razdoblje od 2018. do 2020. godine poduzeća Vinoplod vinarija d.d.

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 15 Horizontalna analiza pasive poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. u tisućama kuna
za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POZICIJA	2018.	2019.	Apsolutna promjena	Relativna promjena	2020.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
PASIVA							
A.KAPITAL I REZERVE	-4.168.279	13.202.356	17.370.635	416,73%	10.956.224	-2.246.132	-17,01%
I. Temeljni kapital	28.979.600	4.722.920	-24.256.680	-83,70%	4.722.920	0	0,00%
II. Kapitalne rezerve	951.794	0	-951.794	-100,00%	0	0	0,00%
III. Rezerve iz dobiti, revalorizacijske rezerve, rezerve fer vrijednosti	29.019.922	0	-29.019.922	-100,00%	0	0	0,00%
IV. Zadržana dobit/preneseni gubitak	-55.799.354	-4.391.199	51.408.155	92,13%	8.235.960	12.627.159	287,56%
V.Dobit/gubitak poslovne godine	-7.320.241	12.870.635	20.190.876	275,82%	-2.238.802	-15.109.437	-117,39%
B. REZERVIRANJA	0	347.102	347.102	0,00%	326.099	-21.003	-6,05%
C. DUGOROČNE OBVEZE	6.426.279	6.369.151	-57.128	-0,89%	5.464.250	-904.901	-14,21%
1. Obveze prema bankama i ostale obveze	56.052	34.788	-21.264	-37,94%	4.846.267	4.811.479	13830,85%
2. Obveze za najam	0	0	0	0,00%	291.844	291.844	0,00%
3. Ostale dugoročne obveze	0	6.370.227	6.370.227	0,00%	0	-6.370.227	-100,00%
4. Odgođena porezna obveza	6.370.227	0	-6.370.227	-100,00%	0	0	0,00%
D. KRATKOROČNE OBVEZE	75.155.682	8.055.223	-67.100.457	-89,28%	4.340.275	-3.714.948	-46,11%
1. Obveze prema povezanim društvima	0	0	0,00	0,00%	722.115	722.115	0,00%
2. Obveze za najam	0	0	0	0,00%	90.425	90.425	0,00%
3. Obveze prema bankama i ostale obveze	46.889.909	1.804.181	-45.085.728	-961,52%	1.619.433	-184.748	-10,24%
4. Obveze prema dobavljačima	9.214.954	3.324.029	-5.890.925	-63,93%	715.968	-2.608.061	-78,46%
5. Obveze prema zaposlenicima	577.853	466.181	-111.672	-19,33%	299.994	-166.187	-35,65%
6. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	17.935.043	2.026.207	-15.908.836	-88,70%	239.551	-1.786.656	-88,18%
7. Ostale kratkoročne obveze	537.923	434.625	-103.298	-19,20%	652.789	218.164	50,20%
E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	0	945.340	945.340	0,00%	0	-945.340	-100,00%

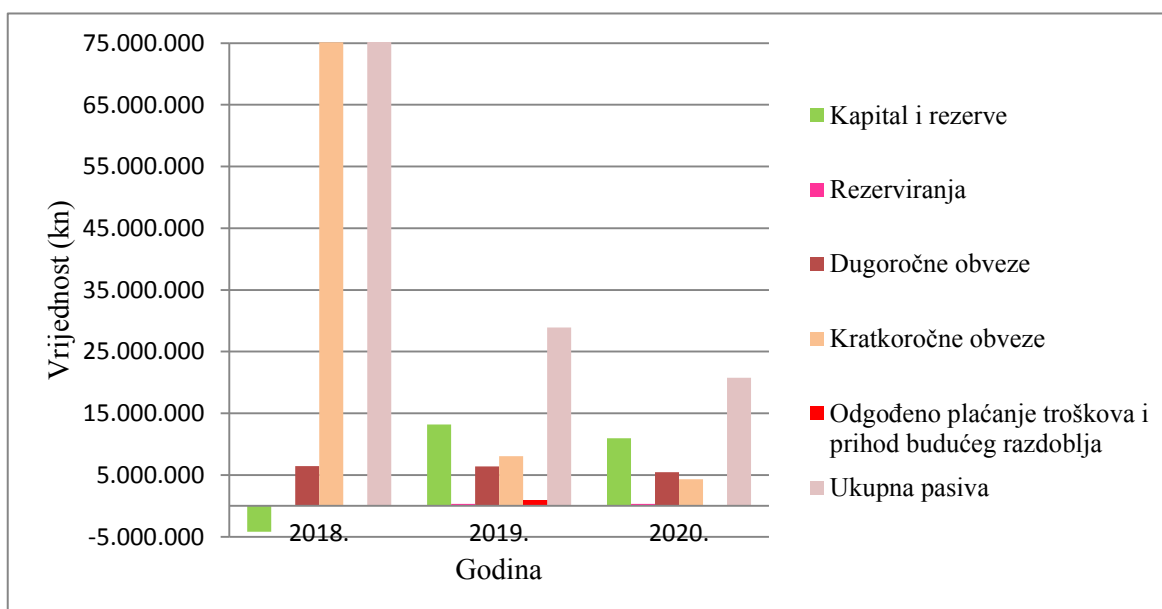
F. UKUPNA PASIVA	77.413.682	28.919.172	-48.494.510	-62,64%	20.760.750	-8.158.422	-28,21%
-------------------------	-------------------	-------------------	--------------------	----------------	-------------------	-------------------	----------------

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Promatranjem pasive bilance poduzeća iz tablice 14 vidljivo je da poduzeće 2018. posluje s gubitkom (tekuće obveze veće nego tekuća imovina) odnosno da poslovanje poduzeća ima teškoća s urednim podmirivanjem obveza. Zbog teške financijske situacije navedenog poduzeća pokrenut je predstečajni postupak i nađen je strateški partner, koji već ranije spomenutom dokapitalizacijom dovodi do značajnog rasta kapitala i rezervi 2019. godine kada i poduzeće posluje s dobiti. Međutim, 2020. godine kapital i rezerve se smanjuju za 17,01% radi pojednostavljenog smanjenja kapitala odlukom skupštine poduzeća radi pokrića gubitka.

Ukupne obveze poduzeća također se smanjuju (grafikon 14). Trgovački sud je 2019. godine potvrdio predstečajni sporazum u predstečajnom postupku nad poduzećem i tada su vjerovnici otpisali 40-60% tražbina, a poduzeće se obvezalo ostatak tražbina namiriti u obročnoj otplati u ratama od 2020. godine.

Grafikon 14 Prikaz kretanja pasive za razdoblje od 2018. do 2020. godine poduzeća Vinoplod-vinarija d.d.

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 16 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

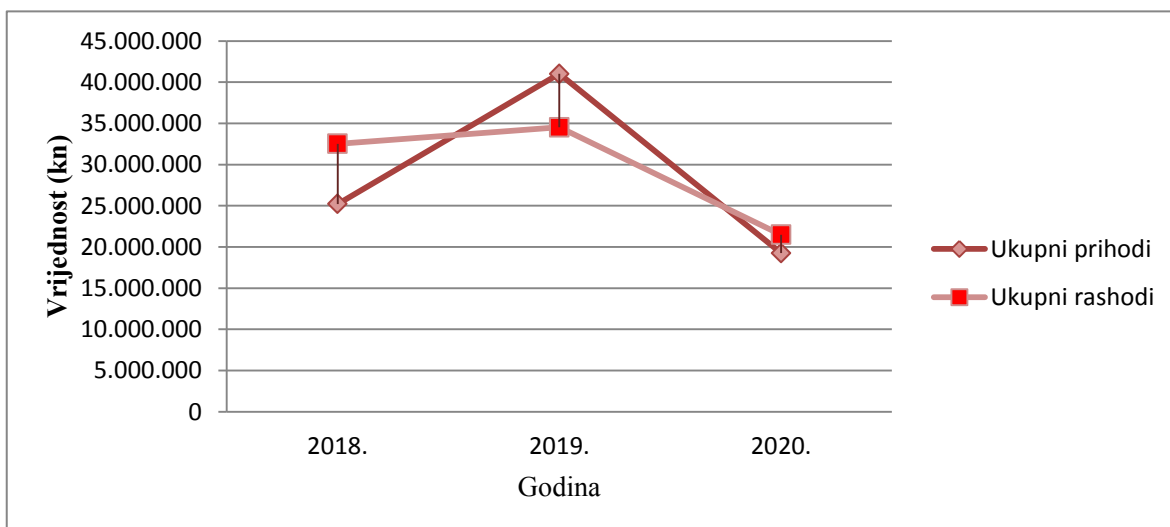
POZICIJA	2018.	2019.	Apsolutna promjena	Relativna promjena	2020.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
I. POSLOVNI PRIHODI	23.228.746	39.666.182	16.437.436	70,76%	19.142.214	-20.523.968	-51,74%
1. Prihodi od prodaje	23.206.268	20.465.228	-2.741.040	-11,81%	16.254.371	-4.210.857	-20,58%
2. Ostali poslovni prihodi	22.478	19.200.954	19.178.476	85,31%	2.887.848	-16.313.106	-84,96%
II. POSLOVNI RASHODI	28.866.494	31.197.988	2.331.494	8,08%	21.022.160	-10.175.828	-32,62%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	102.145	-817.434	-919.579	-9,00%	1.322.435	2.139.869	-261,78%
2. Materijalni troškovi	15.505.554	15.366.695	-138.859	-0,89%	9.993.718	-5.372.977	-34,97%
3. Troškovi osoblja	6.963.167	7.167.679	204.512	2,94%	5.897.972	-1.269.707	-17,71%
4. Amortizacija	1.272.469	1.245.701	-26.768	-2,10%	1.149.420	-96.281	-7,73%
5. Vrijednosna usklađenja i rezerviranja	1.700.985	3.166.855	1.465.870	86,17%	338.560	-2.828.295	-89,31%
6. Ostali poslovni rashodi	3.526.464	3.424.624	-101.840	-2,89%	1.723.780	-1.700.844	-49,67%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	1.975.342	1.348.167	-627.175	-31,75%	97.909	-1.250.258	-92,74%
1. Prihodi s osnove kamata	28	10	-18	-64,29%	97.458	97.448	974,48%
2. Pozitivne tečajne razlike	1.975.314	1.348.157	-627.157	-31,75%	451	-1.347.706	-99,97%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	3.657.835	3.315.953	-341.882	-9,35%	456.765	-2.859.188	-86,23%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	9.149	590.281	581.132	635,19%	425.518	-164.763	-0,28%
2. Negativne tečajne razlike	3.635.629	2.725.672	-909.957	-25,03%	29.627	-2.696.045	-98,91%

3.Vrijednosna uskladenja	13.057	0	-13.057	-100,00%	1.620	1.620	0,00%
V. UKUPNI PRIHODI	25.204.088	41.014.349	15.810.261	62,73%	19.240.123	21.774.226	-53,09%
VI. UKUPNI RASHODI	32.524.329	34.513.941	1.989.612	6,12%	21.478.925	-13.035.016	-37,77%
VII. DOBIT/GUBITA K PRIJE OPOREZIVANJA	-7.320.241	6.500.408	13.820.649	-188,80%	-2.328.802	-8.829.210	-135,83%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Horizontalnom analizom računa dobiti i gubitka poduzeća iz tablice 15 te prikazom kretanja ukupnih prihoda i rashoda poduzeća na grafikonu 15, vidljivo je da u 2019. godini rastu ukupni prihodi za 62,73% i iznose 41 milijun kuna dok ukupni rashodi iznose 34,5 milijuna kuna i imaju porast od 6,12% što predstavlja poslovanje s dobiti od 6,5 milijuna kuna jer su prihodi rasli brže od rashoda. 2020. godine dolazi do smanjenja ukupnih prihoda za 53,09% i smanjenja ukupnih rashoda za 37,77% te su ukupni rashodi u 2020. godini veći od ukupnih prihoda za 2,2 milijuna kuna pa u toj godini poduzeće ostvaruje gubitak poslovne godine od 2,3 milijuna kuna.

Grafikon 15 Prikaz kretanja ukupnih prihoda i rashoda poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 17 Vertikalna analiza aktive poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

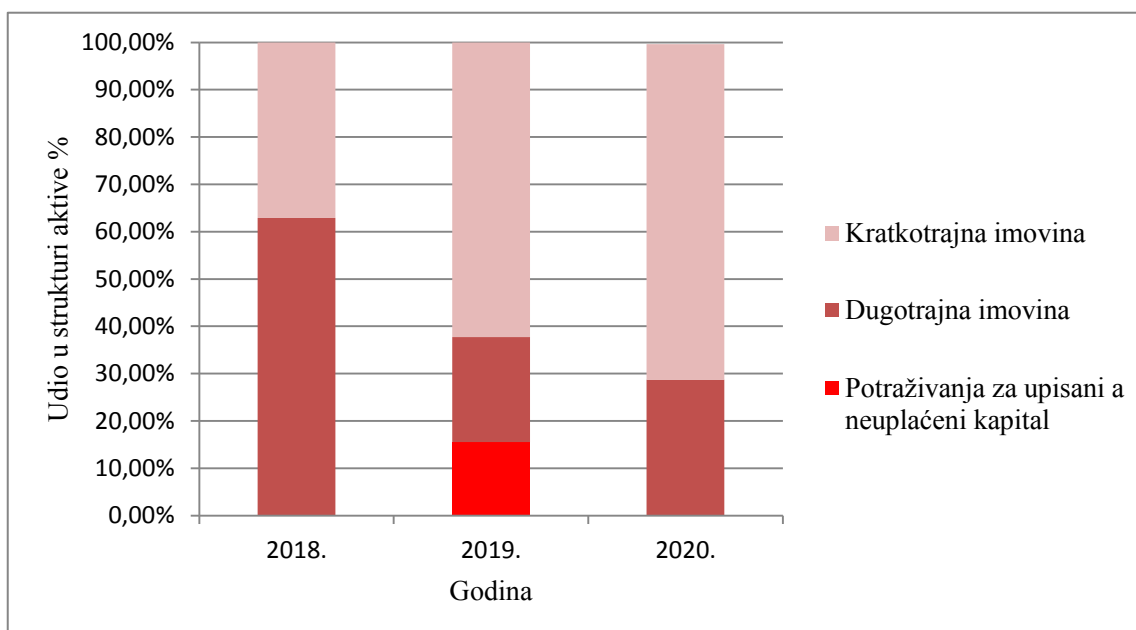
POZICIJA	2018.	%	2019.	%	2020.	%
AKTIVA						
A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0,00%	4.500.000	15,56%	0	0,00%
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	48.673.478	62,87%	6.402.296	22,14%	5.958.793	28,70%
I. Nematerijalna imovina	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
II. Materijalna imovina	48.673.478	62,87%	6.402.296	22,14%	5.958.793	28,70%
III. Financijska imovina	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
IV. Potraživanja	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
V. Odgođena porezna imovina	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA	28.740.204	37,13%	18.016.876	62,30%	14.732.388	70,96%
I. Zalihe	19.274.787	24,90%	12.176.646	42,11%	12.387.922	59,67%
1. Sirovine i materijali	14.236.241	1,84%	955.320	3,30%	2.491.791	12,00%
2. Nedovršena proizvodnja	0	0,00%	8.358.946	28,90%	6.804.249	32,77%
3. Gotovi proizvodi	5.017.033	6,48%	2.780.811	9,62%	2.794.702	13,46%
4. Trgovačka roba	21.513	0,03%	53.158	0,18%	269.853	1,30%
5. Sitan inventar i povratna ambalaža u uporabi	0	0,00%	28.410	0,10%	27.328	0,13%
II. Potraživanja	7.370.015	9,52%	4.242.221	14,70%	2.160.958	10,41%
1. Potraživanja od kupaca	7.004.636	9,05%	3.752.162	12,97%	2.033.777	9,80%
2. Ostala potraživanja	365.379	0,47%	490.059	1,69%	127.181	0,61%
III. Kratkotrajna financijska imovina	1.363.064	1,76%	1.340.116	4,63%	63.316	0,30%
IV. Novac u banci i blagajni	732.338	0,95%	257.893	0,09%	120.192	0,58%
D. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	0	0,00%	0	0,00%	69.568	0,34%
E. UKUPNA AKTIVA	77.413.682	100,00%	28.919.172	100,00%	20.760.750	100,00%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Vertikalna analiza aktive poduzeća Vinoplod vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine prikazana je u tablici 16. Ukupna imovina poduzeća 2018. godine iznosi 77,4 milijun kuna, 2019. iznosi 28,9 milijuna kuna dok 2020. godine iznosi 20,7 milijuna kuna.

U strukturi aktive 2018. godine 62,87% zauzima dugotrajna imovina dok kratkotrajna imovina ima udio od 37,13%. 2019. i 2020. godine u ukupnoj aktivni prevladava kratkotrajna imovina s udjelima od 62,30% 2019. i 70,96% 2020. godine nad dugotrajnom imovina koja zauzima 22,14% 2019. i 28,70% 2020. godine. Grafikon 16 jasno prikazuje strukturu financijskog položaja poduzeća.

Grafikon 16 Struktura aktive bilance poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Unutar dugotrajne imovine cijeli udio zauzima materijalna imovina i to stavka postrojenja i opreme. Kod kratkotrajne imovine najveći udio imaju zalihe te potraživanja od kupaca.

Stavke plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi nema sve do 2020. godine kada iznose 69.568 kuna odnosno zauzimaju neznatan udio od 0,34%.

Tablica 18 Vertikalna analiza pasive poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POZICIJA	2018.	%	2019.	%	2020.	%
PASIVA						
A. KAPITAL I REZERVE	-4.168.279-	-5,36%	13.202.356	45,65%	10.956.224	51,64%
I. Temeljni kapital	28.979.600	37,43%	4.722.920	16,33%	4.722.920	22,75%
II. Kapitalne rezerve	951.794	1,22%	0	0,00%	0	0,00%
III. Rezerve iz dobiti, revalorizacijske rezerve, rezerve fer vrijednosti	29.019.922	37,48%	0	0,00%	0	0,00%
IV. Zadržana dobit/preneseni gubitak	-55.799.354	-72,06%	-4.391.199	-15,18%	8.235.960	39,67%
V. Dobit/gubitak poslovne godine	-7.320.241	-9,46%	12.870.635	44,51%	-2.238.802	-10,78%
VI. Manjinski (nekontrolirajući) interes	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
B. REZERVIRANJA	0	0,00%	347.102	1,20%	326.099	1,57%
C. DUGOROČNE OBVEZE	6.426.279	8,30%	6.369.151	22,02%	5.464.250	24,75%
1. Obveze prema bankama i ostale obveze	56.052	0,07%	34.788	0,12%	4.846.267	23,34%
2. Obveze za najam	0	0,00%	0	0,00%	291.844	1,41%
3. Ostale dugoročne obveze	0	0,00%	6.370.227	22,03%	0	0,00%
4. Odgođena porezna obveza	6.370.227	8,23%	0	0,00%	0	0,00%
D. KRATKOROČNE OBVEZE	75.155.682	97,06%	8.055.223	27,85%	4.340.275	20,96%
1. Obveze prema povezanim društvima	0	0,00%	0	0,00%	722.115	3,48%
2. Obveze za najam	0	0,00%	0	0,00%	90.425	0,44%
3. Obveze prema bankama i ostale obveze	46.889.909	60,56%	1.804.181	6,24%	1.619.433	7,80%
4. Obveze prema dobavljačima	9.214.954	11,90%	3.324.029	11,49%	715.968	3,45%
5. Obveze prema zaposlenicima	577.853	0,74%	466.181	1,61%	299.994	1,45%
6. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	17.935.043	23,17%	2.026.207	7,00%	239.551	1,15%
7. Ostale kratkoročne obveze	537.923	0,69%	434.625	1,50%	652.789	3,14%

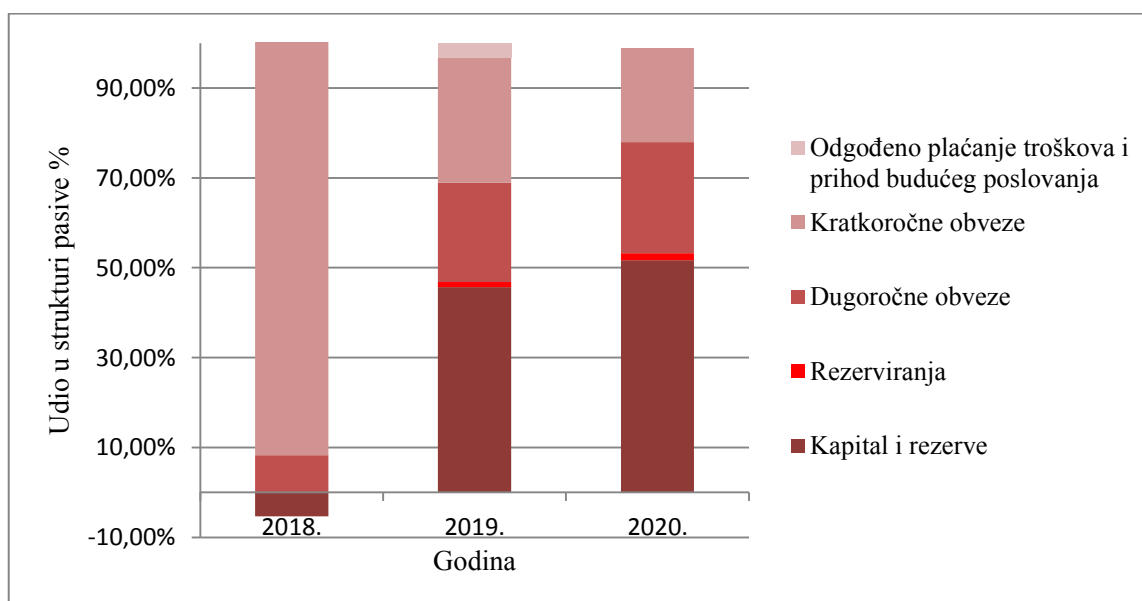
E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	0	0,00%	945.340	3,28%	0	0,00%
F. UKUPNA PASIVA	77.413.682	100,00%	28.919.172	100,00%	20.760.750	100,00%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 17 i grafikon 17 prikazuje strukturu pasive poduzeća. U strukturi pasive 2018. i 2019. godine najveći udio odnosi se na ukupne obveze i to na kratkoročne obveze koje premašuju kapital i rezerve što znači da se poduzeće većim dijelom financira iz tuđih izvora sve do 2020. godine kada dolazi do obratne situacije odnosno kada kapital ima udio od 51,64%, a ukupne obveze 45,71% ukupne pasive.

Znači da se poduzeće 2020. godine većim dijelom financira iz vlastitih sredstava, a zaključno tome je koeficijent vlastitog financiranja poduzeća veći od koeficijenta zaduženosti.

Grafikon 17 Struktura pasive bilance poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 19 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine

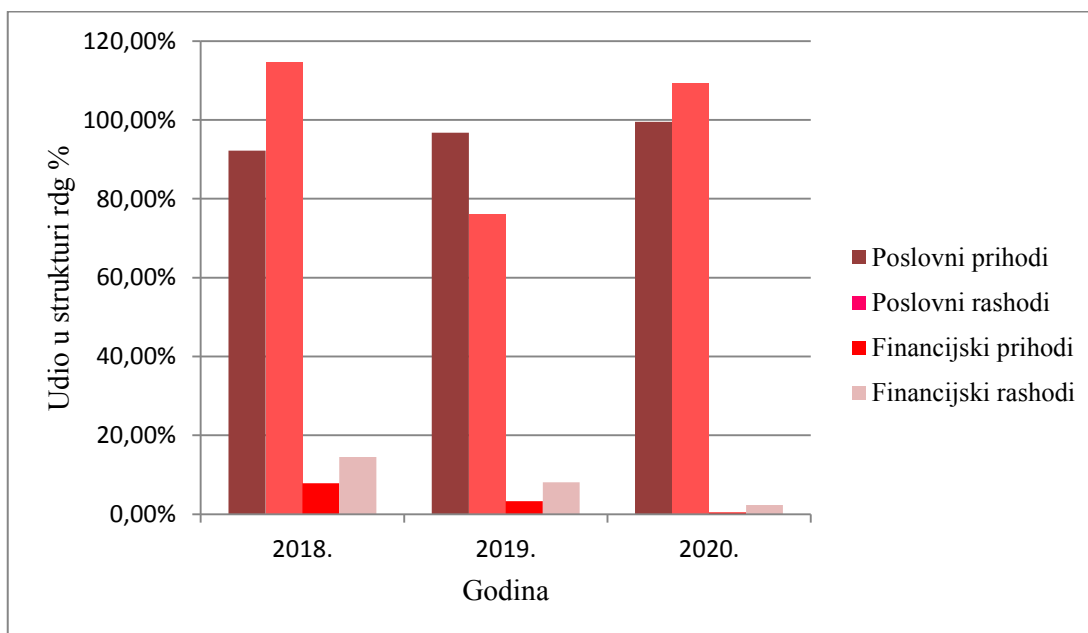
POZICIJA	2018.	%	2019.	%	2020.	%
I. POSLOVNI PRIHODI	23.228.746	92,16%	39.666.182	96,71%	19.142.214	99,49%
1. Prihodi od prodaje	23.206.268	92,07%	20.465.228	49,90%	16.254.371	84,48%
2. Ostali poslovni prihodi	22.478	0,09%	19.200.954	46,81%	2.887.848	15,00%
II. POSLOVNI RASHODI	28.866.494	114,53%	31.197.988	76,06%	21.022.160	109,26%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	102.145	0,41%	-817.434	-1,99%	1.322.435	6,87%
2. Materijalni troškovi	15.505.554	61,52%	15.366.695	37,47%	9.993.718	51,94%
3. Troškovi osoblja	6.963.167	27,63%	7.167.679	17,48%	5.897.972	30,65%
4. Amortizacija	1.272.469	5,05%	1.245.701	3,04%	1.149.420	5,97%
5. Vrijednosna usklađenja i rezerviranja	1.700.985	6,75%	3.166.855	7,72%	338.560	1,76%
6. Ostali poslovni rashodi	3.526.464	13,99%	3.424.624	8,35%	1.723.780	8,96%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	1.975.342	7,84%	1.348.167	3,29%	97.909	0,51%
1. Prihodi s osnove kamata	28	0,00%	10	0,00%	97.458	0,51%
2. Pozitivne tečajne razlike	1.975.314	7,84%	1.348.157	3,29%	451	0,002%
3. Ostali financijski prihodi	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	3.657.835	14,51%	3.315.953	8,08%	456.765	2,37%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	9.149	0,04%	590.281	1,44%	425.518	2,21%
2. Negativne tečajne razlike	3.635.629	14,42%	2.725.672	6,65%	29.627	0,15%
3. Vrijednosna usklađenja	13.057	0,05%	0	0,00%	1.620	0,01%
V. UKUPNI PRIHODI	25.204.088	100,00%	41.014.349	100,00%	19.240.123	100,00%
VI. UKUPNI RASHODI	32.524.329	129,04%	34.513.941	84,15%	21.478.925	111,64%
VII. DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-7.320.241	-29,04%	6.500.408	15,85%	-2.328.802	-12,10%
VIII. POREZ NA DOBIT	0	0,00%	6.370.227	15,53%	0	0,00%
IX. DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	-7.320.241	-29,04%	12.870.635	31,38%	-2.328.802	-12,10%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća za razdoblje od 2018. do 2020. godine prikazan je u tablici 18. U strukturi ukupnih prihoda istaknuli su se poslovni prihodi s udjelom od 92,16% 2018., 96,71% 2019. i 99,49% 2020. godine i tu se ističu većim dijelom prihodi od prodaje. Na vidljiv pad prihoda od prodaje poduzeća 2019. i 2020. godine imao je utjecaj Covid-19 pandemije kada je poduzeće odlučilo zatvoriti svoju diskontnu prodavaonicu. Grafikon 18 prikazuje strukturu računa dobiti i gubitka za promatrane godine.

U strukturi ukupnih rashoda prosječno 99,95% odnosi se na poslovne rashode i to na materijalne troškove 50,31% i troškove osoblja 25,25%.

Grafikon 18 Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Financijski prihod i rashodi imaju neznatne udjele u ukupnim prihodima poduzeća. Financijski prihodi tijekom promatranih godina prosječno imaju udio od 3,88% ukupnih prihoda i to se odnosi na pozitivne tečajne razlike dok financijski rashodi prosječno tijekom promatranih godina imaju udio od 8,32% ukupnih prihoda.

Neto dobit najveći udio zauzima 2019. godine s udjelom od 31,38% ukupnih prihoda poduzeća.

5. KOMPARATIVNA ANALIZA KVALITETE POSLOVANJA ODABRANIH PODUZEĆA

U ovome poglavlju diplomskog rada analizirat će se financijski izvještaji uz pomoć pokazatelja likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti mjerit će se sigurnost poslovanja promatranih poduzeća, a primjenom pokazatelja ekonomičnosti, profitabilnosti i aktivnosti mjerit će se uspješnost poslovanja promatranih poduzeća. Analiza financijskih izvještaja će se provesti pomoću financijskih pokazatelja koji se temelje na podacima iz izvještaja o financijskom položaju poduzeća odnosno bilance i računa dobiti i gubitka. Kao i kod prethodnih analiza, predmet promatranja je poslovanje odabranih poduzeća kroz razdoblje od 2018. do 2020. godine.

5.1. Ocjena sigurnosti poslovanja poduzeća pomoću financijskih pokazatelja

Sposobnost poduzeća da podmiri dospjele kratkoročne obveze mjere pokazatelji likvidnosti, a utvrđuju se na temelju podataka iz bilance.

Tablica 20 Pokazatelji likvidnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2018.	2019.	2020.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,04	0,02	0,01
Koeficijent ubrzane likvidnosti 1	0,31	0,37	0,18
Koeficijent ubrzane likvidnosti 2	0,43	0,48	0,25
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,39	1,55	0,99
Koeficijent financijske stabilnosti	0,94	0,91	1,04

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

U tablici 19 prikazani su pokazatelji likvidnosti za poduzeće Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Koeficijent trenutne likvidnosti ima izrazito nisku vrijednost i k tome ima tendenciju smanjivanja kroz godine i ukazuje da poduzeće 2020. godine može novcem podmiriti tek 1% kratkoročnih obveza što je izrazito nezadovoljavajući rezultat. Za koeficijent ubrzane likvidnosti povoljnije je ako je iznad 1, međutim kod ovog poduzeća to je daleko ispod 1 što znači da poduzeće ne može sve svoje kratkoročne obveze podmiriti brzo unovčivom imovinom. Prema izračunatom koeficijentu tekuće likvidnosti poduzeće posjeduje radni kapital 2018. i 2019. godine kada je

vrijednost iznad 1 dok je 2020. godine vrijednost na granici i poduzeće može podmiriti 99% kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti 2018. i 2019. godine manji je od 1 što ukazuje da poduzeće dio svoje kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora, a 2020. godine pokazatelj je veći od 1, što znači da se dio dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih obveza odnosno da poduzeće ima deficit radnog kapitala. Zaključuje se kako koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti su u suprotnosti odnosno dok je jedan od njih veći od 1, drugi je manji i obratno.

Tablica 21 Pokazatelji likvidnosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2018.	2019.	2020.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,11	1,16	0,16
Koeficijent ubrzane likvidnosti 1	0,19	1,90	0,41
Koeficijent ubrzane likvidnosti 2	0,18	1,91	0,53
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,65	6,31	2,44
Koeficijent financijske stabilnosti	1,47	0,69	0,78

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Za poduzeće Agrolaguna d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine pokazatelji likvidnosti su prikazani u tablici 20. Koeficijent trenutne likvidnosti 2018. i 2020. godine ima nepovoljan rezultat dok 2019. godine poprima najveću vrijednost i tada je poduzeće moglo s raspoloživim novcem podmiriti sve svoje kratkoročne obveze. Koeficijent ubrzane likvidnosti ima povoljan rezultat samo 2019. godine kada poduzeće može brzo unovčivom imovinom podmiriti kratkoročne obveze. Najveće vrijednosti koeficijenta tekuće likvidnosti zabilježene su 2019. godine i tada poduzeće može kratkotrajnom imovinom podmiriti 6,31 puta veće kratkoročne obveze nego što su iskazane u bilanci. 2018. godine koeficijent financijske stabilnosti je veći od 1 što predstavlja nepovoljnu situaciju, dok 2019. i 2020. godine je vrijednost koeficijenta manja od 1, odnosno da poduzeće u tim godinama dio svoje kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora.

Tablica 22 Pokazatelji likvidnosti poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2018.	2019.	2020.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,01	0,03	0,63
Koeficijent ubrzane likvidnosti 1	0,11	0,56	0,53
Koeficijent ubrzane likvidnosti 2	0,13	0,69	0,54
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,38	2,24	3,39
Koeficijent financijske stabilnosti	4,59	0,33	0,36

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 21 prikazuje pokazatelje likvidnosti poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje da ovo poduzeće ima nepovoljan odnos stanja novca u odnosu na kratkoročne obveze. Koeficijent ubrzane likvidnosti ukazuje da poduzeće ne posjeduje radni kapital. Koeficijent tekuće likvidnosti najmanju vrijednost postiže 2018. dok najveću vrijednost poprima 2020. godine kada poduzeće može kratkotrajnom imovinom podmiriti 3,39 puta veće kratkoročne obveze nego što su iskazane u bilanci. Pokazatelj financijske stabilnosti 2018. godine je nepovoljan jer poprima vrijednost veću od granice od jedan i ukazuje da tada poduzeće nema dostatne dugoročne izvore sredstava za financiranje dugotrajne imovine. 2019. i 2020. godine trend se pozitivno mijenja i koeficijent postiže vrijednost manju od jedan što pokazuje da poduzeće dio svoje kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora i koristi se radni kapital.

Pokazatelji zaduženosti pokazuju koliko je imovine poduzeća financirano iz vlastitog, a koliko imovine je financirano iz tuđeg kapitala.

Tablica 23 Pokazatelji zaduženosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2018.	2019.	2020.
Koeficijent zaduženosti	0,40	0,41	0,40
Koeficijent vlastitog financiranja	0,57	0,59	0,60
Koeficijent financiranja	0,70	0,69	0,62
Pokriće troškova kamata	1,69	1,70	2,02
Faktor zaduženosti	1,57	2,98	2,67
Stupanj pokrića 1	0,78	0,80	0,82
Stupanj pokrića 2	1,06	1,10	0,96

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

U tablici 22 prikazani su pokazatelji zaduženosti za poduzeće Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Prema koeficijentu zaduženosti poduzeće tijekom promatranih godina prosječno 40% imovine financira iz tuđih izvora dok suprotno koeficijentu zaduženosti je koeficijent vlastitog financiranja koji prikazuje da se većina imovine financira iz vlastitih izvora i to 2020. godine iznosi 60%. Koeficijent financiranja je zadovoljavajuć kroz godine i može se zaključiti da 2018. godine poduzeće na 1 kunu kapitala ima 0,70 lipa obveza. Pokriće troškova kamata ukazuje da poduzeće tijekom godina uspješno pokriva rashode od kamata iz dobiti prije poreza i kamata i 2020. godine poduzeće može 2,02 puta pokriti rashode od kamata iz dobiti prije poreza i kamata. Vrijednost faktora zaduženosti bilježi povećanje tijekom godina te je poduzeću 2019. godine potrebno skoro četiri godine da iz zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmiri ukupne obveze. Stupanj pokrića I poprima najveću vrijednost u 2020. godini kada iznosi 0,82 što znači da poduzeće 82% svoje dugotrajne imovine može financirati samo iz kapitala. Stupanj pokrića II veći je od 1 u 2018. i 2019. godini i tada poduzeće dugotrajnu imovinu financira iz kvalitetnih dugoročnih izvora dok 2020. godine poduzeće može 96% dugotrajne imovine pokriti kapitalom i dugoročnim obvezama.

Tablica 24 Pokazatelji zaduženosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2018.	2019.	2020.
Koeficijent zaduženosti	0,56	0,63	0,66
Koeficijent vlastitog financiranja	0,44	0,37	0,34
Koeficijent financiranja	1,34	1,61	2,00
Pokriće troškova kamata	-18,67	-0,44	-1,77
Faktor zaduženosti	32,00	29,15	40,43
Stupanj pokrića 1	0,64	0,59	0,50
Stupanj pokrića 2	0,68	1,46	1,28

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Pokazatelji zaduženosti za poduzeće Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine prikazani su u tablici 23. Ovo poduzeće za razliku od Iločkih podruma d.d. veći dio svoje imovine financira iz tuđih izvora promatrajući koeficijent zaduženosti koji se s godinama povećava i ima udio od 66% 2020. godine dok poduzeće 2020.godine 34% imovine financira iz vlastitog kapitala. Poduzeće ima na kunu kapitala između 1,34 i 2,00 kuna obveza. Pokriće troškova kamata prikazano je s minusom kroz godine zbog toga što

poduzeće tada ostvaruje gubitak poslovanja. Faktor zaduženosti je izrazito nepovoljan i ukazuje da poduzeću treba nešto više od 40 godina 2020. godine da podmiri obveze. Stupanj pokrića I ima vrijednosti ispod granice od jedan i ukazuje da poduzeće ne može samo kapitalom financirati cijelu dugotrajnu imovinu. Stupanj pokrića II veći je od jedan 2019. i 2020. godine kada postiže zadovoljavajuću razinu.

Tablica 25 Pokazatelji zaduženosti poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2018.	2019.	2020.
Koeficijent zaduženosti	1,05	0,53	0,47
Koeficijent vlastitog financiranja	-0,05	0,47	0,53
Koeficijent financiranja	-19,57	1,09	0,89
Pokriće troškova kamata	-79,91	12,01	-2,79
Faktor zaduženosti	64,11	11,58	1,05
Stupanj pokrića 1	-0,09	2,06	1,84
Stupanj pokrića 2	0,05	3,06	2,75

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 24 prikazuje pokazatelje zaduženosti poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Koeficijent zaduženosti ima trend smanjivanja tijekom godina i 2020. godine poduzeće 47% imovine financira iz tuđih izvora, a 53% imovine financira iz vlastitog kapitala. Koeficijent financiranja ima pozitivnu tendenciju smanjivanja i poduzeće na kunu kapitala ima 89 lipa obveza. Pokriće troškova kamata prikazano je s minusom 2018. i 2020. godine zbog poslovanja s gubitkom dok 2019. godine vidimo kako poduzeće može 12 puta pokriti rashode od kamata iz dobiti prije poreza i kamata. Tendenciju smanjivanja ima i faktor zaduženosti i 2020. godine poduzeću treba tek godina dana za podmirenje obveza. Stupanj pokrića I i II u 2019. i 2020. godini imaju vrijednosti veće od jedan što ukazuje da poduzeće ima raspoloživi radni kapital. Stupanj pokrića II u 2020. godini iznosi 2,75 što znači da je poduzeće bilo u mogućnosti kapitalom uvećanom za dugoročne obveze podmiriti 2,75 puta dugotrajnu imovinu.

5.2. Ocjena uspješnosti poslovanja poduzeća pomoću financijskih pokazatelja

Pokazatelji aktivnosti pokazuju koliko brzo i efikasno poduzeće koristi vlastite resurse odnosno koliko brzo imovina cirkulira u poslovnom procesu.

Tablica 26 Pokazatelji aktivnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2018.	2019.	2020.
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,28	0,27	0,26
Dani vezivanja ukupne imovine	1303,57	1351,85	1407,89
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	1,01	0,95	0,98
Dani vezivanja kratkotrajne imovine	361,39	384,21	373,62
Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja	5,17	4,20	5,72
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	70,55	86,90	63,83
Koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca	5,57	4,48	6,05
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	65,53	81,47	60,34

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 25 prikazuje pokazatelje aktivnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Koeficijent obrtaja ukupne imovine poduzeća je kroz godine sve manji što nije povoljno za poslovanje. U 2018. godini poduzeće svoju ukupnu imovinu obrne 0,28 puta u jednom poslovnom ciklusu odnosno na jednu kunu svoje imovine poduzeće ostvaruje 0,28 lipa prihoda što je i najviši iznos tijekom promatranih godina. Poduzeće je svoju kratkotrajnu imovinu najviše puta obrnulo u 2018. godini kada koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine iznosi 1,01. Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja i koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca 2019. godine se smanjuju dok 2020. godine rastu. Poduzeće na jednu kunu kratkoročnih potraživanja ostvaruje prosječno 5,03 kuna prihoda od prodaje, dok na jednu kunu potraživanja od kupaca ostvaruje prosječno 5,37 kune prihoda od prodaje. Trajanje naplate do 2019. godine raste, ali 2020. doživljava pad što je dobar pokazatelj za poslovanje poduzeća. U 2020. godini poduzeću je prosječno trebalo 62 dana za naplatu potraživanja.

Tablica 27 Pokazatelji aktivnosti poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2018.	2019.	2020.
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,33	1,42	0,93
Dani vezivanja ukupne imovine	1121,09	257,36	393,85
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	0,88	2,28	1,31
Dani vezivanja kratkotrajne imovine	416,21	160,34	279,49
Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja	3,15	9,35	8,86
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	115,81	39,04	41,20
Koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca	3,32	10,57	9,41
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	110,07	34,53	38,78

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Pokazatelji aktivnosti poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine prikazani su u tablici 26. Koeficijent obrtaja ukupne imovine je najveći u 2019. godini kada iznosi 1,42 što znači da poduzeće u jednom poslovnom ciklusu svoju ukupnu imovinu obrne 1,42 puta. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine ima najveću vrijednost u 2019. godini i tada poduzeće svoju kratkotrajnu imovinu obrne 2,28 puta u tijeku godine. Koeficijenti potraživanja imaju porast od 2018. godine. Poduzeće je u 2019. godini svoja kratkoročna potraživanja obrnulo 9,35 puta odnosno na 1 kunu uloženu u kratkoročna potraživanja, poduzeće je ostvarilo 9,35 kuna prihoda od prodaje. Naplate potraživanja od 2018. godine imaju trend smanjenja dok 2020. godine bilježe blagi porast i 2020. godine poduzeću je trebalo 38,78 dana za naplatu potraživanja od kupaca.

Tablica 28 Pokazatelji aktivnosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2018.	2019.	2020.
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,25	0,25	0,22
Dani vezivanja ukupne imovine	1460,00	1460,00	1646,19
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	0,73	0,67	0,63
Dani vezivanja kratkotrajne imovine	499,34	544,05	580,26
Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja	5,88	5,67	6,06
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	62,07	64,41	60,26
Koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca	28,49	21,23	19,89
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	12,81	17,19	18,35

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Poduzeće Agrolaguna d.d. ima prikazane pokazatelje aktivnosti u tablici 27 za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Poduzeće kroz godine prosječno svoju ukupnu imovinu obrne 0,25 puta, a kratkotrajnu imovinu obrne prosječno 0,67 puta u jednom poslovnom ciklusu. Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja i koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca je na visokoj razini tijekom godina pa zaključujemo da poduzeće brzo dolazi do gotovine iz svojih potraživanja. Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja poduzeća prosječno iznose 62,91 dana, dok trajanje naplate potraživanja od kupaca prosječno iznosi 16,11 dana.

Pokazatelji ekonomičnosti uzimaju u analizu podatke iz računa dobiti i gubitka te prikazuju odnos prihoda po jedinici rashoda.

Tablica 29 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2018.	2019.	2020.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,04	1,03	1,05
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,09	1,08	1,10
Ekonomičnost prodaje	1,02	1,01	0,95
Ekonomičnost financiranja	0,01	0,04	0,02

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine dani su u tablici 28. Ekonomičnost ukupnog poslovanja poduzeća je veća od jedan kroz analizirane godine što znači da poduzeće ima dobit. U 2020. godini poduzeće na jednu kunu ukupnih rashoda ostvaruje 1,05 kune ukupnih prihoda odnosno nakon pokrića obveza ima 5 lipa dobiti. Ekonomičnost poslovnih aktivnosti također je u svim godinama veća od jedan i 2020. godine poduzeće na kunu rashoda ima 1,10 kuna prihoda iz poslovnih aktivnosti. Kada je riječ o financijskim aktivnostima poduzeća, ekonomičnost financiranja manja je od jedan u svim promatranim godinama što znači da poduzeće ima više financijskih rashoda od financijskih prihoda.

Tablica 30 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2018.	2019.	2020.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,99	0,90	0,75
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	0,99	0,97	0,82
Ekonomičnost prodaje	0,90	0,90	0,65
Ekonomičnost financiranja	0,79	0,02	0,03

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 29 prikazuje pokazatelje ekonomičnosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Vrijednosti pokazatelja ekonomičnosti ukupnog poslovanja manje su od jedan što nam ukazuje da poduzeće posluje s gubitkom kroz godine. Ekonomičnost poslovnih aktivnosti poduzeća ima najmanju vrijednost u 2020. godini kada iznosi 0,82 i u toj godini poduzeće na 1 kunu poslovnih rashoda ostvaruje 0,82 kuna poslovnih prihoda. Ekonomičnost prodaje je također ispod granice od jedan. Izračunate vrijednosti pokazatelja ekonomičnosti financiranja poduzeća su manja od jedan odnosno Agrolaguna d.d. ima više financijskih rashoda od financijskih prihoda.

Tablica 31 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2018.	2019.	2020.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,77	1,18	0,90
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	0,80	1,27	0,91
Ekonomičnost prodaje	0,80	0,66	0,77
Ekonomičnost financiranja	0,54	0,41	0,21

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

U tablici 30 prikazani su pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Ekonomičnost ukupnog poslovanja je manja od jedan u 2018. i 2020. godini što govori o poslovanju poduzeća s gubitkom. U 2020. godini poduzeće na jednu kunu ukupnih rashoda ostvaruje 0,90 kuna ukupnih prihoda. Pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti najveću vrijednost ostvaruje 2019. godine kada poduzeće na jednu kunu poslovnih rashoda ima 1,27 kuna poslovnih prihoda. Kao i u prethodnim poduzećima, ekonomičnost financiranja poduzeća je manja od jedan.

Pokazatelji profitabilnosti se izračunavaju na temelju bilance i računa dobiti i gubitka i mjere sposobnost poduzeća da ostvari profit na temelju uloženog kapitala.

Tablica 32 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2018.	2019.	2020.
Bruto marža profita %	8,83%	7,92%	9,29%
Neto marža profita %	7,80%	7,12%	9,29%
Bruto rentabilnost imovine %	2,45%	2,16%	2,41%
Neto rentabilnost imovine %	2,17%	1,94%	2,41%
Rentabilnost vlastitog kapitala %	1,56%	1,17%	2,03%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine dani su u tablici 31. Bruto i neto marža profita se smanjuju u 2019., ali imaju porast u 2020. godini kada imaju jednak iznos od 9,29% jer ne plaćamo porez na dobit. Bruto rentabilnost imovine 2018. godine iznosi 2,45% što znači da poduzeće na jednu kunu uložene imovine ostvaruje 2,45 kuna neto dobiti. Zarada za vlasnike, vjerovnike i državu je 2,45% od ukupne imovine. Na jednu kunu uložene imovine dobit je dvije lipe. Rentabilnost vlastitog kapitala se smanjuje 2019. godine dok 2020. raste. Rentabilnost vlastitog kapitala poduzeća je najveća u 2020. godini što pokazuje da na jednu kunu uloženog kapitala poduzeće ostvaruje 2,03 kuna neto dobiti odnosno da su vlasnici na kupnju kapitala zaradili dvije lipe. Rentabilnost vlastitog kapitala manja je od rentabilnosti imovine pa se poduzeću ne isplati koristiti tuđim kapitalom.

Tablica 33 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2018.	2019.	2020.
Bruto marža profita %	-1,41%	-3,52%	-21,73%
Neto marža profita %	-1,41%	-3,52%	-21,73%
Bruto rentabilnost imovine %	-0,35%	-0,89%	-4,82%
Neto rentabilnost imovine %	-0,35%	-0,89%	-4,82%
Rentabilnost vlastitog kapitala %	-0,89%	-7,70%	-23,37%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

U tablici 32 prikazani su pokazatelji profitabilnosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Bruto i neto iznosi pokazatelja bit će jednaki u promatranim godinama iz razloga što poduzeće posluje s gubitkom. Pokazatelji su prikazani s minusom jer poduzeće posluje s gubitkom.

Poduzeće ima 2020. godine na svaku kunu ostvarenih prihoda gubitak od 21 lipe. Gubitak za vlasnike, vjerovnike i državu je 4,82% od ukupne imovine 2020. godine. Vlasnici na sto kuna kapitala ostvaruju gubitak od 23,37 kuna 2020. godine.

Tablica 34 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Vinoplod-vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2018.	2019.	2020.
Bruto marža profita %	-29,01%	17,29%	-9,89%
Neto marža profita %	-29,01%	32,82%	-9,89%
Bruto rentabilnost imovine %	-9,44%	24,51%	-9,17%
Neto rentabilnost imovine %	-9,44%	46,55%	-9,17%
Rentabilnost vlastitog kapitala %	-175,62%	94,49%	-21,26%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja [dostupno na: <https://rgfi.fina.hr>; 25.07.2022.]

Tablica 33 prikazuje pokazatelje profitabilnosti poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Pokazatelji profitabilnosti u 2018. i 2020. godini poprimaju negativne vrijednosti zbog poslovanja s gubitkom razdoblja. Neto marža profita poduzeća u 2019. godini na najvišoj je razini i iznosi 32,82% što znači da je zarada za vlasnike i vjerovnike 32 lipe za svaku kunu ostvarenih prihoda. Neto rentabilnost imovine 2019. godine iznosi 46,55% što znači da poduzeće na jednu kunu uložene imovine ostvaruje 46,55 kuna neto dobiti i tada vlasnici i vjerovnici ostvaruju zaradu od 46 lipa za svaku kunu ostvarenih prihoda. Rentabilnost vlastitog kapitala je najveća u 2019. godini što pokazuje da na jednu kunu uloženog kapitala poduzeće ostvaruje 94,49 kuna neto dobiti.

6. ZAKLJUČAK

Provedena je analiza financijskih izvještaja za razdoblje od 2018. do 2020. godine kako bi donijeli zaključke o ocjeni sigurnosti i uspješnosti poslovanja odabranih poduzeća iz vinogradarske industrije u Hrvatskoj. Analizirani su izvještaji o financijskom položaju poduzeća i računi dobiti i gubitka te je provedena horizontalna i vertikalna analiza nad spomenutim izvještajima kao i analiza pomoću financijskih pokazatelja.

U analizu su uključena tri poduzeća iz različitih vinogradarskih zona proizvodnje, a to su Iločki podrumi d.d. (zona C1), Agrolaguna d.d. (zona C2) i Vinoplod-vinarija d.d. (zona C3).

Raspoloživi radni kapital poduzeća može se iščitati kod koeficijenta tekuće likvidnosti, koeficijenta financijske stabilnosti i stupnja pokrića II. Zaključujemo kako poduzeće Iločki podrumi d.d. 2018. i 2019. godine posjeduje radni kapital odnosno da ima višak kratkotrajne imovine nad kratkoročnim obvezama dok 2020. godine ostvaruje deficit radnog kapitala. Što je veći radni kapital poduzeća, veća je i sigurnost poslovanja. Poduzeća Agrolaguna d.d. i Vinoplod-vinarija d.d. ostvaruju samo 2019. i 2020. godine radni kapital. Jedino poduzeće Iločki podrumi d.d. u 2018. i 2019. godini zadovoljava zlatna pravila financiranja.

Ako uzmemo u obzir omjer vlastitih i tuđih izvora financiranja, statička zaduženost je kroz promatrane godine jedino povoljna za poduzeće Iločki podrumi d.d. jer se ukupne obveze poduzeća smanjuju dok kapital raste.

Poduzeće Iločki podrumi d.d. je u sve tri godine sposobno pokriti troškove kamata, što je pozitivan pokazatelj stupnja dinamičke zaduženosti, dok poduzeće Agrolaguna d.d. ima tu sposobnost samo 2018., a poduzeće Vinoplod-vinarija d.d. 2019. godine.

Aktivnosti poduzeća su tijekom analiziranih godina u odnosu na prethodne godine smanjuju jer imovina bilježi veći porast od prihoda. Trajanje naplata potraživanja kod poduzeća Iločki podrumi d.d. i Agrolaguna d.d. se smanjilo 2020. godine što je pozitivan pokazatelj za budućnost i nastavak poslovanja.

Ekonomičnost poduzeća Iločki podrumi se na temelju komparativnog računa dobiti i gubitka 2020. godine povećala u odnosu na prethodne godine dok poduzeća Agrolaguna d.d. i Vinoplod-vinarija d.d. bilježe smanjenje ekonomičnosti odnosno rast rashoda nad приходima.

Sukladno pokazateljima profitabilnosti, rentabilnost vlastitog kapitala je manja od neto rentabilnosti imovine kod svih odabranih poduzeća što znači da ne djeluje financijska poluga odnosno da nema uspješnog zaduživanja poduzeća. Iznimka je jedino 2019. godina kod poduzeća Vinoplod-vinarije d.d. kada je rentabilnost vlastitog kapitala ipak veća od neto rentabilnosti imovine. Može se zaključiti da su ova odabrana poduzeća slabo profitabilna.

LITERATURA

1. Agrolaguna d.d. Dostupno na: <https://agrolaguna.hr/> [25.07.2022.]
2. Agencija za plaćanja u poljoprivredi. Dostupno na: <https://www.apprrr.hr/> [28.08.2022.]
3. Državni zavod za statistiku. Dostupno na: <https://web.dzs.hr/> [28.08.2022.]
4. Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012.), Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 322.
5. Gulin, D.; et. al. (2003) Računovodstvo. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 475
6. Gibson, Charles H. (2009) Financial reporting&Analysis- Using Financial Accounting Information, 11th Edition, South-Western Cengage Learning, Mason
7. Hrvatska gospodarska komora. Dostupno na: [https://znakovi.hgk.hr/tvrtka/ilocki-podrumi-d-d/\[20.07.2022.\]](https://znakovi.hgk.hr/tvrtka/ilocki-podrumi-d-d/[20.07.2022.])
8. Iločki podrumi d.d. Dostupno na: <https://www.ilocki-podrumi.hr/>[15.07.2022.]
9. Iće&piće. Dostupno na: <https://www.iceipice.hr> [01.08.2022.]
10. Ministarstvo poljoprivrede; Vinogradarstvo i vinarstvo. Dostupno na: <https://poljoprivreda.gov.hr/vinogradarstvo-i-vinarstvo/193>[13.08.2022.]
11. Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (2007.), Narodne novine br. 58/07, 72/07, dostupno na: https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_58_1870.html [14.08.2022.]
12. Pravilnik o vinu. Dostupno na: https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_07_81_1184.html [11.08.2022.]
13. Registar godišnjih financijskih izvještaja. Dostupno na: <https://rgfi.fina.hr;> [21.07.2022.]
14. Sokolić, I. (2012). KRATKA PRIČA O HRVATSKOM VINOGRADARSTVU I VINARSTVU. *Acta turistica nova*, 6 (1), 21-26, preuzeto 21.08.2022. s <https://hrcak.srce.hr/10715>
15. Šlibar, D.: Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja. Računovodstvo i porezi br. 5/2010. Zagreb: Centar za računovodstvo i financije, 2010., str. 2.
16. Vinoplod-vinarija d.d. Dostupno na: <https://www.vinoplod-vinarija.hr/> [20.07.2022.]
17. Zakon o računovodstvu, Narodne novine , dostupno na: https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html[20.08.2022.]

18. Zakon o vinu (2019.), Narodne novine, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_32_641.html [14.08.2022.]
19. Zakon o porezu na dobit, Narodne novine, br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, (2020.),
20. Zoričić, M. (1996.) Podrumarstvo. Zagreb: Nakladni zavod Globus
21. Žager, K. et al. (2008) Analiza financijskih izvještaja. 2. prošireno izd. Zagreb: Masmedia, str. 32
22. Žager, K., et. al. (2016) Računovodstvo I- Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 34
23. Žager, K. et al. (2008) Analiza financijskih izvještaja. 2. prošireno izd. Zagreb: Masmedia, str.243
24. Žager, L. i Sever, S. (2009) Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja. Računovodstvo i financije br. 3, Zagreb str. 44.
25. Žager, K., et. al. (2017) Analiza financijskih izvještaja: načela-postupci-slučajevi. Treće, izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 49
26. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2020.), Analiza financijskih izvještaja : načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1 Prikaz kretanja aktive za razdoblje od 2018. do 2020. godine poduzeća Iločki podrumi d.d.	17
Grafikon 2 Prikaz kretanja pasive poduzeća Iločki podrumi d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine	19
Grafikon 3 Prikaz kretanja ukupnih prihoda i rashoda poduzeća Iločki podrumi d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine	22
Grafikon 4 Struktura aktive bilance poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	24
Grafikon 5 Struktura pasive bilance poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	26
Grafikon 6 Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	28
Grafikon 7 Prikaz kretanja aktive za razdoblje od 2018. do 2020. godine poduzeća Agrolaguna d.d.	30
Grafikon 8 Prikaz kretanja pasive poduzeća Agrolaguna d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine	33
Grafikon 9 Prikaz kretanja ukupnih prihoda i rashoda poduzeća Iločki podrumi d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine	35
Grafikon 10 Struktura aktive bilance poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	38
Grafikon 11 Struktura pasive bilance poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	40
Grafikon 12 Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	42
Grafikon 13 Prikaz kretanja aktive za razdoblje od 2018. do 2020. godine poduzeća Vinoplod vinarija d.d.	44
Grafikon 14 Prikaz kretanja pasive za razdoblje od 2018. do 2020. godine poduzeća Vinoplod vinarija d.d.	46
Grafikon 15 Prikaz kretanja ukupnih prihoda i rashoda poduzeća Vinoplod vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	48
Grafikon 16 Struktura aktive bilance poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	50
	70

Grafikon 17 Struktura pasive bilance poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine 52

Grafikon 18 Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine 54

POPIS TABLICA

Tablica 1 Bilanca vina Republike Hrvatske od 2017. do 2020. godine, u tisućama hektolitara	6
Tablica 2 Horizontalna analiza aktive poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	15
Tablica 3 Horizontalna analiza pasive poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	18
Tablica 4 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	20
Tablica 5 Vertikalna analiza aktive poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	22
Tablica 6 Vertikalna analiza pasive poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	24
Tablica 7 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Iločki podrumi d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	26
Tablica 8 Horizontalna analiza aktive poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	28
Tablica 9 Horizontalna analiza pasive poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	31
Tablica 10 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	34
Tablica 11 Vertikalna analiza aktive poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	36
Tablica 12 Vertikalna analiza pasive poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	38
Tablica 13 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	40
Tablica 14 Horizontalna analiza aktive poduzeća Vinoplod vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	42
Tablica 15 Horizontalna analiza pasive poduzeća Vinoplod vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	44
Tablica 16 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Vinoplod vinarije d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	46

Tablica 17 Vertikalna analiza aktive poduzeća Vinoplod vinarija d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	49
Tablica 18 Vertikalna analiza pasive poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	51
Tablica 19 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. u tisućama kuna za razdoblje od 2018. do 2020. godine	53
Tablica 20 Pokazatelji likvidnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	55
Tablica 21 Pokazatelji likvidnosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	56
Tablica 22 Pokazatelji likvidnosti poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	57
Tablica 23 Pokazatelji zaduženosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	57
Tablica 24 Pokazatelji zaduženosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	58
Tablica 25 Pokazatelji zaduženosti poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	59
Tablica 26 Pokazatelji aktivnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	60
Tablica 27 Pokazatelji aktivnosti poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	61
Tablica 28 Pokazatelji aktivnosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	61
Tablica 29 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	62
Tablica 30 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	63
Tablica 31 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	63
Tablica 32 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Iločki podrumi d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine	64

Tablica 33 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Agrolaguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine 64

Tablica 34 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Vinoplod vinarija d.d. za razdoblje od 2018. do 2020. godine 65

ŽIVOTOPIS

BARBARA KOLAR

OSOBNOST

Ime
Barbara Kolar

Adresa
Ulica grada Vukovara 29
10000 Zagreb

Broj telefona
0911653407

E-adresa
barbarakuzmic@yahoo.com

Datum rođenja
31-03-1997

Mjesto rođenja
Zagreb

Spol
Žena

Nacionalnost
Hrvatsko

Bračni status
u braku

Vozačka dozvola
B

JEZICI

Engleski ● ● ● ● ●

Španjolski ● ● ● ● ●

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb Ruj 2016 - Trenutno

Prva ekonomska škola Ruj 2012 - Svi 2016

RADNO ISKUSTVO

Rad u trgovini Tra 2019 - Trenutno
Lidl, Zagreb

Rad u trgovini Svi 2017 - Ruj 2018
MASS

VJEŠTINE

Microsoft Office paket (Word, Excel, Power, Navision) ● ● ● ● ●